

KRAJSKÝ ÚŘAD KARLOVARSKÉHO KRAJE
odbor školství, mládeže a tělovýchovy

**Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací
soustavy Karlovarského kraje 2008**

V Karlových Varech dne 13. března 2008

Ing. Martina Klánová
vedoucí odboru školství, mládeže
a tělovýchovy

OBSAH

Použité zkratky	2
Úvod	3
I. Rozvoj společnosti a vzdělávání	5
I.1 Hlavní trendy rozvoje společnosti	5
I.2 Trh práce a vzdělávání	5
I.3 Východiska pro změny vzdělávacího systému a republikové souvislosti	8
II. Výchozí stav a strategie rozvoje školství v Karlovarském kraji	9
II.1 Rovnost příležitostí ke vzdělávání	10
II.2 Kurikulární reforma – nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí	14
II.3 Podpora cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií	18
II.4 Tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení	20
II.5 Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků	22
II.6 Podpora dalšího vzdělávání	25
II.7 Zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v kraji	27
III. Přístup ke vzdělávání a struktura vzdělávací nabídky	28
III.1 Stav v oblasti středního vzdělávání	30
III.2 Změny vzdělávací nabídky	32
IV. Financování školství v Karlovarském kraji	33
IV.1 Financování regionálního školství	33
IV.2 Financování z prostředků Evropské unie	37
Závěr	41

Použité zkratky:

ČŠI	Česká školní inspekce
ČSÚ	Český statistický úřad
DD	dětský domov
DM	domov mládeže
DDM	dům dětí a mládeže
DV	další vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ	dlouhodobý záměr
ESF	Evropský sociální fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FS	fond soudržnosti
G	gymnázium
GG	globální grant
ICT	informační a komunikační technologie
ISŠ(TE)	integrovaná střední škola (technická a ekonomická)
KK	Karlovarský kraj
KUR ZUŠ	krajská umělecká rada základních uměleckých škol
KZÚV	krajské zařízení ústavní výchovy
MZ	maturitní zkouška
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NNO	nestátní nezisková organizace
NIV	neinvestiční výdaje
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
OP (VK)	Operační program (Vzdělávání pro Konkurenceschopnost)
OŠMT	odbor školství, mládeže a tělovýchovy krajského úřadu
PC	personální computer
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
RVP	rámcový vzdělávací program
SIPVZ	státní informační politika ve vzdělávání
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SROP	společný regionální operační program
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
ŠPP	školská poradenská pracoviště
ŠVP	školní vzdělávací program
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
UNIV	Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení
VOŠ	vyšší odborná škola
VP	výchovný poradce
VŠ	vysoká škola
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZUV	základní umělecké vzdělávání
ZV	základní vzdělávání
ZZ	závěrečná zkouška

Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje (dále jen „DZ KK“) je zpracováván na základě ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, upravuje mimo jiné postup, časový harmonogram práce na dlouhodobých záměrech krajů a příslušné projednávání. DZ KK se Zastupitelstvu Karlovarského kraje předkládá v březnu sudého roku.

Dlouhodobý záměr kraje je zpracováván v souladu se Strategií celoživotního učení ČR a s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky (dále jen „DZ ČR“), čímž je zajištěna harmonizace koncepčních představ státu a jednotlivých krajů. Dlouhodobý záměr je významným nástrojem řízení vzdělávací soustavy kraje a umožňuje vytvářet prostor pro dlouhodobý rozvoj vzdělávání a hodnocení jeho realizace. DZ KK 2008 vychází a navazuje na dlouhodobý záměr ČR, posuzuje změny v rozvoji společnosti a jejich vliv na vzdělávání, vyhodnocuje cíle zakotvené v předchozím dlouhodobém záměru Karlovarského kraje z roku 2006 a stanovuje hlavní strategické cíle pro další období.

DZ KK 2006 stanovil v souladu s dlouhodobým záměrem ČR 2005 šest strategických směrů, ve kterých se promítaly základní trendy obsahových změn ve vzdělávání a další tři strategické směry byly stanoveny Karlovarským krajem s ohledem na zajištění efektivity vzdělávací soustavy kraje v návaznosti na finanční zdroje, se snahou zlepšit vzdělanostní strukturu obyvatel v kraji a s akcentem na podporu aktivního využívání volného času.

Jednalo se o následující strategické směry:

- 1) Zkvalitnění a modernizace vzdělávání (kurikulární reforma)
- 2) Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání
- 3) Zajišťování rovnosti příležitostí ke vzdělávání
- 4) Rozvoj integrovaného systému poradenství ve školství
- 5) Zvyšování profesionality a společenského postavení pedagogických pracovníků
- 6) Podpora dalšího vzdělávání
- 7) Efektivní využívání finančních prostředků na vzdělávání
- 8) Zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v kraji
- 9) Podpora základního uměleckého, jazykového a zájmového vzdělávání a aktivního využívání volného času

V DZ KK 2008 se stanovují pro další období následující strategické směry:

1. Rovnost příležitostí ke vzdělávání
2. Kurikulární reforma – nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí
3. Podpora cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií
4. Tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení
5. Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků
6. Podpora dalšího vzdělávání
7. Zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v kraji

DZ KK 2008 v souladu s rámcem určeným DZ ČR 2007 klade důraz na implementaci nové školské legislativy přijaté v letech 2004 - 2006. Zakotvuje záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky doprovázené koncepční, metodickou i finanční podporou v rozvojových programech, zvláště v oblasti středních škol. Dále rozpracovává podle svých specifických podmínek a potřeb trendy a cíle stanovené na úrovni ČR a navrhuje svá konkrétní řešení.

I. Rozvoj společnosti a vzdělávání

I.1 Hlavní trendy rozvoje společnosti

Lidský a sociální kapitál jsou stejně důležitými zdroji ekonomického růstu jako kapitál investiční v podobě strojů, zařízení a nejnovějších technologií nebo jako dostatečné množství surovin či zemědělské půdy a jejich efektivní využití. Obdobně jsou uvědoměli a vzdělání obyvatelé důležitou podmínkou racionálního chování společnosti ve vztahu k udržitelnému rozvoji.

Cílem rozvoje a zvyšování lidského potenciálu by mělo být průběžné systematické vytváření podmínek pro zvyšování vzdělanosti a kvalifikace obyvatelstva s cílem zvyšování konkurenceschopnosti na trhu práce.

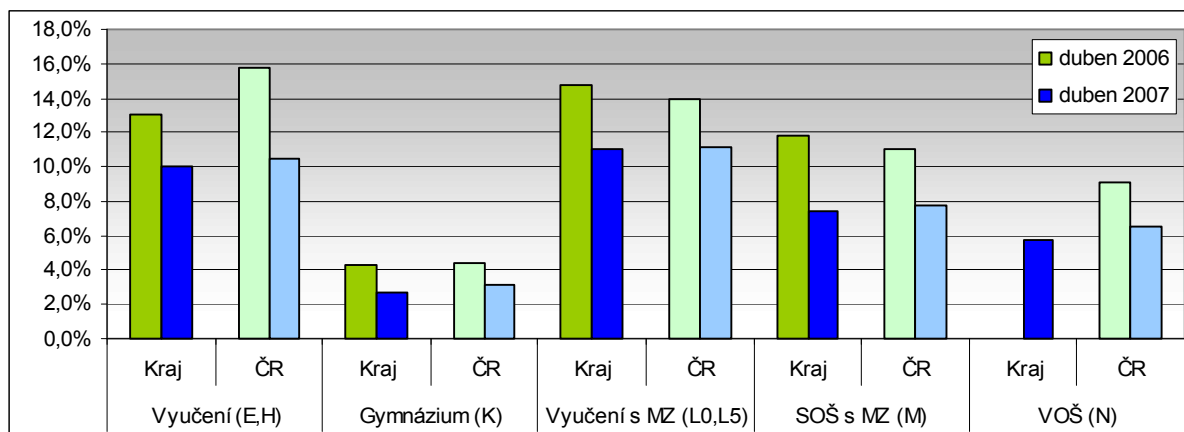
Vzdělanostní struktura obyvatelstva je pro Karlovarský kraj jedním z klíčových problémů a úzce souvisí s nezaměstnaností v regionu. Podíl vysokoškolsky vzdělaných se postupně v ČR zvyšuje. Stejně tomu je i v Karlovarském kraji, ale bohužel podstatně pomalejším tempem.

Nesporný vliv na sociální oblast má i stav kultury, který je měřený výdaji na kulturu z veřejných rozpočtů v přepočtu na jednoho obyvatele. Postavení kraje se dlouhodobě udržuje v přední linii, což nesporně souvisí s bohatou kulturní tradicí kraje.

I.2 Trh práce a vzdělávání

Při zpracování této části DZ byl využit materiál NÚOV s využitím dat ČSÚ a ÚIV.

Míra nezaměstnanosti absolventů v krajském pohledu – denní studium (dubnové hodnoty)

Míra nezaměstnanosti absolventů v krajském pohledu - denní studium (dubnové hodnoty)

Karlovarský kraj	Vyučení (E,H)		Gymnázium (K)		Vyučení s maturitou (L0,L5)		SOŠ s maturitou (M)		VOS (N)	
	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR	Kraj	ČR
Kategorie vzdělání										
2002	16,5%	20,3%	6,8%	7,2%	14,3%	21,4%	16,4%	15,2%	21,6%	12,9%
2003	20,4%	23,4%	6,5%	6,4%	11,7%	23,5%	14,6%	16,3%	17,4%	13,2%
2004	15,8%	23,2%	7,4%	6,1%	15,0%	21,2%	13,8%	15,0%	35,3%	13,6%
2005	15,3%	17,9%	4,6%	4,8%	14,5%	16,1%	11,4%	12,2%	14,3%	10,9%
2006	13,1%	15,7%	4,2%	4,4%	14,7%	14,0%	11,9%	11,0%	0,0%	9,1%
2007	10,0%	10,5%	2,7%	3,2%	11,0%	11,1%	7,4%	7,8%	5,8%	6,6%

Pozn.: Míra nezaměstnanosti absolventů = NZ/Abs.

Počet absolventů a počet nezaměstnaných absolventů v krajském pohledu - denní studium

Karlovarský kraj	Vyučení (E,H)		Gymnázium (K)		Vyučení s maturitou (L0,L5)		SOŠ s maturitou (M)		VOS (N)	
	Abs.	NZ	Abs.	NZ	Abs.	NZ	Abs.	NZ	Abs.	NZ
Kategorie vzdělání										
2002	1330	219	528	36	49	7	1257	206	51	11
2003	1410	288	367	24	264	31	1175	172	46	8
2004	1457	230	539	40	214	32	1156	160	34	12
2005	1360	208	522	24	242	35	1112	127	91	13
2006	1366	179	542	23	224	33	1197	142	72	0
2007	1268	127	547	15	273	30	1179	87	52	3

Pozn.: Abs. - počet absolventů (šk.r. 2000/2001, 2001/2002, 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005, 2005/2006)

NZ - počet nezaměstnaných absolventů (dubnové hodnoty)

V dubnu 2007 dosahovala míra nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol v Karlovarském kraji 7,9 % (262 nezaměstnaných absolventů), což je hodnota přibližně stejná jako celorepublikový průměr (8,1 %). Seřadíme-li kraje podle velikosti míry nezaměstnanosti absolventů škol od nejnižší po nejvyšší hodnotu, zaujímá Karlovarský kraj 9. místo.

Porovnáme-li míry nezaměstnanosti absolventů Karlovarského kraje podle kategorií dosaženého vzdělání, **nižší míry nezaměstnanosti v kraji vykazují absolventi s vyšší kategorií vzdělání** - absolventi maturitních oborů středních odborných škol, gymnazisté a absolventi vyšších odborných škol. Je to zčásti dáno i tím, že ve studiu pokračuje větší část těchto absolventů, než pokračuje vyučených v nástavbovém studiu.

Následující tabulka uvádí hodnoty nezaměstnanosti v členění nejen podle kategorie vzdělání, ale také podle skupin oborů vzdělání. Pokud u některých skupin oborů vzdělání chybí hodnoty některých ukazatelů, daná skupina oborů se v této kategorii vzdělání v kraji buď nevyučuje, nebo z ní vychází velmi nízký počet absolventů.

Při studiu tabulky je třeba brát v úvahu, že věrohodnost ukazatele míry nezaměstnanosti je nízká, jestliže je počet absolventů dané kategorie vzdělání a skupiny oborů příliš malý, tj. pohybuje-li se řádově v desítkách.

Zdroj – Národní ústav odborného vzdělávání s využitím dat Českého statistického úřadu, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ústavu pro informace ve vzdělávání.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2008

Karlovarský kraj	Vyučení (kategorie E,H)				Vyučení s maturitou (kategorie L0,L5)				SOŠ s maturitou (kategorie M)				VOŠ (kategorie N)			
	Počet absolventů (2006)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2006)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2006)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %	Počet absolventů (2006)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR %
Celkem	1268	127	10,0%	10,5%	273	30	11,0%	11,1%	1179	87	7,4%	7,8%	52	3	5,8%	6,6%
16 Ekologie a ochrana životního prostředí												12,3%				9,2%
21 Hornictví, hutnictví a slévárenství				4,2%				5,9%				17,4%				
23 Strojírenství a strojírenská výroba	209	20	9,6%	6,5%	12	3	25,0%	6,7%	93	11	11,8%	6,0%				4,9%
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	73	3	4,1%	6,2%	40	6	15,0%	8,7%	60	4	6,7%	6,3%				7,2%
28 Technická chemie a chemie silikátů	44	6	13,6%	14,3%				9,0%	32	5	15,6%	7,5%				
29 Potravinářství a potravinářská chemie	69	9	13,0%	13,7%				7,1%				5,8%				13,0%
31 Textilní výroba a oděvnictví	24	4	16,7%	14,4%				13,8%	19	1	5,3%	11,9%				0,0%
32 Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů				9,3%								8,3%				
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	88	11	12,5%	9,0%				10,0%	15	1	6,7%	11,9%				2,9%
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie				11,5%				4,4%				7,8%				
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	120	17	14,2%	11,7%	12	2	16,7%	10,4%	67	8	11,9%	6,0%				4,0%
37 Doprava a spoje				6,8%				9,9%	53	2	3,8%	7,8%				11,1%
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory								5,0%				8,3%				4,8%
41 Zemědělství a lesnictví	38	6	15,8%	11,2%				16,1%	53	7	13,2%	10,8%				13,2%
43 Veterinářství a veterinární prevence												7,3%				
53 Zdravotnictví				10,3%					109	0	0,0%	3,7%				3,5%
61 Filozofie, teologie																0,0%
63 Ekonomika a administrativa	38	2	5,3%	10,1%	14	3	21,4%	14,5%	264	22	8,3%	7,6%				12,8%
64 Podnikání v oborech, v odvětvích					85	5	5,9%	12,8%	79	1	1,3%	12,3%				5,4%
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	408	37	9,1%	12,8%	34	0	0,0%	10,3%	101	6	5,9%	8,5%	52	3	5,8%	7,7%
66 Obchod	57	2	3,5%	11,1%	20	5	25,0%	13,2%				7,4%				0,0%
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost								3,3%	119	14	11,8%	11,4%				6,2%
69 Osobní a provozní služby	100	10	10,0%	14,2%	33	6	18,2%	19,1%				27,3%				
72 Publicistika, knihovnictví a informatika												9,9%				2,5%
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče									49	2	4,1%	10,7%				3,6%
78 Obecně odborná příprava									21	3	14,3%	5,5%				
82 Umění a užité umění				6,5%	23	0	0,0%	11,0%	45	0	0,0%	9,7%				5,2%

Gymnázium									547	15	2,7%	3,2%				
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--	-----	----	------	------	--	--	--	--

I.3 Východiska pro změny ve vzdělávacím systému a republikové souvislosti

Tak jako v ČR i v Karlovarském kraji je i nadále kladen důraz na rozvoj vzdělávání jako jeden ze základních předpokladů ekonomického, sociálního a udržitelného rozvoje a je rozšířena možnost jeho financování. Strategie hospodářského růstu jak ČR tak krajů vychází ze základního cíle vytvářet otevřenou, flexibilní a soudržnou společnost, která je důležitým předpokladem pro zvyšování konkurenceschopné ekonomiky.

V oblasti vzdělávání a kvalifikace je potřebné rozvíjet celoživotní učení a zvýšit počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v kraji a reflektovat požadavky trhu práce ve struktuře i obsahu vzdělávání. Do konceptu celoživotního učení, který zdůrazňuje zejména adaptabilitu pracovní síly a celoživotní zaměstnatelnost, jsou vkládány velké naděje. Vzdělávací systém může zajistit úspěšné podmínky tím, že se propojuje počáteční vzdělávání se zaměstnáním a dalším vzděláváním.

Vzdělání má zásadní úlohu nejen pro ekonomický, ale i sociální rozvoj, neboť rychlému vývoji se nedokáží přizpůsobit především ty skupiny obyvatel, které nemají dostatečné vzdělání ani kvalifikaci. Naléhavým problémem zůstává dlouhodobá nezaměstnanost. V souvislosti s fenoménem stárnutí populace, s prodlužováním věku odchodu do důchodu a tudíž delším setrváváním na trhu práce, je důležité sledování kvalifikační vybavenosti starší populace. Ve věkově starší skupině obyvatelstva převládají osoby vyučené, tj. se vzděláním bez maturitní zkoušky. Ač je na trhu práce po kvalifikovaných dělnických profesích poptávka, problémem je, že kvalifikace starších osob je v mnoha případech zastaralá, neboť se zaváděním nových technologií prošly požadavky na výkon jednotlivých profesí výraznými změnami. Starší osoby nejsou vybaveny potřebnými klíčovými dovednostmi, což snižuje jejich adaptabilitu na změny na trhu práce.

V hodnocení úrovně kompetencí čtenářské gramotnosti dosahují naši žáci jen podprůměrných výsledků. Ve vyšších ročnících počátečního vzdělávání je uplatňován neoptimální způsob výuky a vzdělávací systém je zatížen poměrně vysokou mírou selektivity. Problémy přináší nedokončený národní systém kvalifikací, který by umožnil posuzovat a uznávat kompetence získané prostřednictvím různých vzdělávacích programů. Velmi důležitá je větší otevřenost a prostupnost systému počátečního odborného vzdělávání a jeho propojení s dalším vzděláváním, což by měla přinést připravovaná Národní soustava kvalifikací. Absolventi by měli opouštět systém počátečního odborného vzdělávání s kvalifikací využitelnou na trhu práce a umožňující další vzdělávání. Při vytváření školních vzdělávacích programů oborů odborného vzdělávání a formulování požadavků na absolventy odborného vzdělávání je nezbytná spolupráce škol s potenciálními zaměstnavateli těchto absolventů. Je potřebné odbourávat bariéry bránící spolupráci škol a podniků či dalších zaměstnavatelů. Kvalitní vzdělání je faktorem umožňujícím nalézt uplatnění na trhu práce tak, aby se omezovalo vyčleňování některých znevýhodněných skupin. Význam má zapojení do rozvojových a podpůrných programů financovaných z fondů EU.

Důležitým dokumentem úzce souvisejícím s DZ KK je právě zpracovávaná Strategie rozvoje konkurenceschopnosti Karlovarského kraje, která mimo jiné stanovuje cíle a opatření v oblasti lidských zdrojů a konkurenceschopnosti. Dalším důležitým dokumentem je Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007 – 2013 (dále jen „OP VK“), jehož cílem je rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti prostřednictvím modernizace systému počátečního vzdělávání a jeho propojení do komplexního systému celoživotního učení. Tento a další programy umožní účelným a cíleným využitím realizovat cíle DZ, neboť budou významným nástrojem, kterým může kraj ovlivňovat rozvoj školství

v regionu. Finanční podpora bude realizována prostřednictvím individuálních projektů a globálních grantů.

V OP VK jsou stanoveny čtyři priority.

Priorita č. 1 *Počáteční vzdělávání* je zaměřena na nastavení samotného systému počátečního vzdělávání tak, aby byl akceptován rovný přístup s důrazem na podporu klíčových dovedností, aby byla zajištěna kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků, zvýšena uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce a byl dosažen pozitivní přístup k dalšímu vzdělávání.

Priorita č. 2 *Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj* je zaměřena na inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitu a kreativitu absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, zatraktivnění podmínek pro výzkum a vývoj a na vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.

Priorita č. 3 *Další vzdělávání* směřuje k posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů pro zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje. Klíčovou aktivitou v rámci této osy je mimo jiné vytvoření systémového a institucionálního rámce ověřování a uznávání výsledků vzdělávání a jeho podpůrného informačního a poradenského systému.

Priorita č. 4 *Systémový rámec celoživotního učení* je zaměřena na vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání.

II. Výchozí stav a strategie rozvoje vzdělávání v kraji

Strategické cíle kraje stanovené DZ KK 2006 jsou vesměs dlouhodobého charakteru a jejich realizace průběžně probíhá. Dvouleté období není dostatečným časovým úsekem pro splnění stanovených cílů. Průběžně jsou plněna opatření stanovená k jednotlivým cílům, v některých případech dochází k přehodnocení na základě vývoje v uplynulých dvou letech a mnohé cíle a postupy doznávají změn a upravují se.

Základním dokumentem pro stanovení koncepce a politiky v oblasti vzdělávání pro další období je Strategie celoživotního učení ČR. Všechny možnosti učení jsou v tomto kontextu chápány jako stejně významné pro zvýšení úrovně vzdělanosti občanů a tím také pro dosažení lepší úrovně života lidí a zlepšení ekonomiky regionu. Všechny formy celoživotního učení - ať se jedná o počáteční vzdělávání nebo o další vzdělávání - tvoří propojený celek, který dovoluje uskutečňovat přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním a který umožňuje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami a kdykoli během života. Jedná se o připravenost jednotlivců učit se. Nezbytné základy pro toto pojetí vytváří formální vzdělávací soustava, která je jednou částí celoživotního učení.

Nadcházející období se vyznačuje ojedinělou příležitostí, která se zřejmě nebude po dlouhou dobu opakovat. Po dobu sedmi let bude Česká republika moci na zlepšení situace v počátečním i dalším vzdělávání čerpat prostředky z ESF.

Lze předpokládat, že stanoveným strategickým směrům bude poskytnuta odpovídající finanční podpora, a to jak na úrovni celostátní prostřednictvím tzv. individuálních a systémových projektů, tak na úrovni krajské, popř. školní, prostřednictvím projektů vybíraných grantovým způsobem.

II.1 Rovnost příležitostí ke vzdělávání

Základní cíl: Zajistit rovné příležitosti ke vzdělávání pro všechny a vytvořit podmínky pro rozvoj jejich vzdělanosti v prostředí bezpečné školy

Z výsledků mezinárodního šetření vyplývá, že Česká republika patří k zemím se silnou závislostí výsledků žáků na socioekonomickém a kulturním postavení rodin. Rozdíly mezi žáky způsobené rodinným zázemím se zesilují tím, že domácí klima je určující rovněž z hlediska volby školy. Je potřeba se zaměřit na děti, které mají nižší ambice pro další studium, přestože pro něj mají vnitřní potenciál. Důležitý je vstřícný a aktivní přístup pedagogů a výchovných poradců, kteří mohou žáka při volbě jeho vzdělávací cesty motivovat k vyšším vzdělanostním ambicím.

Podporu rovných příležitostí ke vzdělávání odborně zajišťuje poradenský systém, který pracuje se systémem školy i s jednotlivými žáky, a tak přispívá ke kvalifikovanému rozhodování o vzdělávacích opatřeních, vzdělávací a profesní dráze a k jejím případným změnám. Preventivně působí i proti školní neúspěšnosti a předčasným odchodům žáků ze vzdělávání. Účinnost poradenského systému je výrazně závislá na spolupráci zákonných zástupců.

Úspěšnost vzdělávání je výrazně ovlivněna klimatem školy. Jen v prostředí, které je bezpečné, přátelské a podněcující, se mohou vzdělávací příležitosti dostatečně naplnit a umožnit každému dosáhnout takových cílů, které jsou v jeho možnostech. V minulých letech nebylo podpoře vhodného klimatu a prostředí škol a školských zařízení věnováno tolik pozornosti, kolik si zasluhuje. Úsilí o zlepšení prostředí, ve kterém jsou žáci vzděláváni, by mělo být podpořeno jak pedagogy samotnými tak i zřizovateli a partnery škol.

II.1.1 Podpora individuálních vzdělávacích potřeb

Kraji je školským zákonem stanovena povinnost zajišťovat podmínky pro uskutečňování vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Zejména k uvedenému účelu bude kraj podporovat rozvoj diagnostických, poradenských a informačních služeb žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich rodičům.

Oblast dětí, žáků a studentů se sociálním znevýhodněním a z málo podnětného rodinného prostředí

V letech 2005 – 2007 podporoval kraj aktivity v oblasti integrace cizinců a jejich vzdělávání, integrace romské komunity a romských žáků ve školách, zřizování funkce asistentů pedagoga pro děti a žáky se sociálním znevýhodněním. Již několik let jsou v základních školách zřizovány přípravné třídy, v nichž je věnována péče zejména dětem z nepodnětného rodinného prostředí. Školy se zapojují do podpory zvýšení adaptability dětí umístěných v dětských domovech při jejich přechodu do reálného života.

Cíle	Opatření
a) Vytvářet podmínky pro zlepšení výsledků vzdělávání žáků sociálně znevýhodněných a žáků z málo podnětného rodinného prostředí	▪ upozorňovat na souvislost školních výsledků se sociálním postavením, hledat možné cesty ke zlepšení situace ▪ prostřednictvím PPP metodicky podporovat školy a učitele při práci se znevýhodněnými žáky

	▪ podpořit začlenění nadaných žáků z méně podnětného rodinného prostředí do základního uměleckého a zájmového vzdělávání ▪ podporovat zvyšování kompetencí pedagogů pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech žáků ke vzdělávání ▪ nadále nabízet možnost zřizování přípravných tříd a umožňovat zřízení funkce asistenta pedagoga pro sociálně znevýhodněné žáky ▪ podporovat vzdělávání pedagogů v problematice vzdělávání žáků sociálně znevýhodněných připravovat je k potřebné individualizaci péče a motivaci dětí
b) Vytvářet ve školách podmínky pro prevenci xenofobie, rasismu a předčasné odchody ze vzdělávání	▪ podpořit zjišťování a analýzu v oblasti rizikového chování všech žáků

Oblast dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením nebo znevýhodněním

V minulém období byl kladen důraz na zvyšování kvality vzdělávání žáků se zdravotním postižením nebo znevýhodněním a na zlepšování podmínek pro individuální integraci těchto žáků do hlavního vzdělávacího proudu. Zvýšil se počet asistentů pedagoga ve školách, čímž je umožněno poskytovat integrovaným žákům potřebnou péči.

Na procesu zajišťování rovnosti příležitosti ke vzdělávání se podílejí především výchovní poradci, případně speciální pedagogové, kteří působí ve školách a provádějí osvětu mezi ostatními pedagogy. Pro školní podmínky byl vytvořen systém pedagogické asistence ve třídách, a to pro žáky se zdravotním postižením i pro žáky se sociálním znevýhodněním. V uplynulém období bylo mimo jiné uskutečněno vzdělávání pedagogických a vedoucích pracovníků zaměřené na právní předpisy a nové trendy ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Cíle	Opatření
Vytvářet podmínky pro zkvalitnění vzdělávání zdravotně postižených a znevýhodněných žáků	▪ přispívat k zabezpečení připravenosti škol běžného vzdělávacího proudu na integraci dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a znevýhodněním ▪ podporovat zlepšování podmínek vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a znevýhodněním a prostřednictvím PPP metodicky pomáhat školám ▪ v rámci DVPP podporovat zařazování aktuálních témat z této oblasti ▪ průběžně podporovat děti, žáky a studenty se zdravotním postižením - podpora využívání ICT, bezbariérový přístup

Oblast dětí, žáků a studentů nadaných

Jednou z rolí školských poradenských zařízení je proces identifikace nadaných žáků a následné individualizace jejich vzdělávací dráhy. Práci s nadanými žáky již několik let koordinuje v rámci kraje Pedagogicko-psychologická poradna Karlovy Vary. Vzdělávání nadaných žáků vychází z principu integrace těchto žáků do běžných škol. V Karlovarském kraji jsou v některých základních školách zřízeny třídy, které nabízejí rozšířenou výuku některých předmětů či oborů. Jedná se zejména o rozšířenou výuku cizích jazyků, tělesné výchovy, estetické a výtvarné výchovy, matematiky a informačních a komunikačních technologií.

Učitelé mohou využívat vzdělávací nabídku NIDV k problematice vzdělávání a poradenské péče o mimořádně nadané děti, žáky a studenty. V budoucnu by měla být určena také pro rodičovskou veřejnost.

Cíle	Opatření
Vytvářet podmínky pro zkvalitnění vzdělávání nadaných žáků a pro práci s talentovanou mládeží	▪ podporovat další vzdělávání pro odborníky z PPP k oblasti diagnostiky ▪ podporovat metodickou pomoc a další vzdělávání odborníky z PPP pro pedagogy ▪ podporovat začlenění nadaných žáků z nepodnětného rodinného prostředí do základního uměleckého vzdělávání ▪ rozvíjet péči o talentované děti a mládež ▪ účinně a efektivně podporovat systém soutěží a přehlídek pro žáky škol ▪ podporovat průběžně účast talentovaných dětí a mládeže na odborných soustředěních ▪ podporovat zájem o zapojení žáků do mezinárodních soutěží ▪ finančně podporovat mimořádné talenty zejména v technické oblasti ▪ podporovat finančně a materiálně školy a školská zařízení, která reprezentují kraj v zahraničí ▪ pravidelně oceňovat nejlepší žáky a školy za výsledky ve školních soutěžích ▪ podporovat spolupráci škol s odborníky z praxe apod.

II.1.2 Integrovaný systém poradenství ve školství

Pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické poradenství se zaměřuje zejména na žáky se zdravotním postižením, se zdravotním či sociálním znevýhodněním, na žáky s výchovnými problémy, na prevenci a následná opatření v oblasti sociálně patologických jevů. Na území Karlovarského kraje existuje pouze jediné speciálně pedagogické centrum, které se věnuje péči o mentálně postižené děti, žáky a studenty. Péče o zrakově a sluchově postižené děti a žáky je zajišťována smluvně speciálně pedagogickými centry sídlícími v Plzni.

Cíle	Opatření
a) Podpořit vznik školních poradenských pracovišť ve velkých školách	▪ podporovat metodickou pomoc ŠPP a VP ze strany PPP (konzultace a vzdělávací aktivity, atd.) ▪ podporovat DVPP VP a pracovníků ŠPP orientaci VP a ŠPP na práci s neprospěchem, rizikovým chováním, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a na kariérové poradenství
b) Vytvářet podmínky pro kariérové poradenství	▪ zajistit využívání informačního systému uplatnění absolventů škol na trhu práce ▪ podporovat spolupráci škol s úřady práce a se zaměstnavateli ▪ podporovat osvětu rodičů tak, aby poradenské služby vnímali jako pomoc ve prospěch žáka

II.1.3 Zlepšení klimatu ve školách a školských zařízeních

Prevence sociálně patologických jevů

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže představuje aktivity především v oblasti drogových závislostí, alkoholismu a kouření, kriminality, virtuálních drog, patologického hráčství, záškoláctví, všech forem násilného chování, šikany, xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu.

Kraj bude podporovat vytváření podmínek pro rozvoj osobnosti dětí a mládeže a pro efektivní prevenci sociálně patologického chování. Je potřebné podporovat nabídku základního uměleckého vzdělávání, nabídku příležitostí k rozvoji sportovního talentu, nabídku vzdělávacích aktivit k zdravému životnímu stylu, nabídku zájmového vzdělávání a aktivit reagujících na lokální zájmy a posilovat tak žádoucí oblasti protidrogové prevence.

Důležitými dokumenty zabývajícími se touto problematikou jsou Krajská protidrogová strategie a Akční plán. Krajská protidrogová strategie Karlovarského kraje na období 2005 až 2009 je klíčovým dokumentem Karlovarského kraje pro oblast protidrogové politiky a je v souladu s republikovým dokumentem. Vychází ze současného stavu vědeckého poznání fenoménu užívání drog, jeho důsledků a účinných řešení problémů s ním souvisejících. Krajská protidrogová strategie definuje hlavní směřování protidrogové politiky Karlovarského kraje, její hlavní východiska, principy, cíle a odpovědnosti zapojených subjektů, jež budou uplatňovány za účelem dosažení stanoveného hlavního cíle.

Akční plán byl zpracován na období 2006 - 2009. V roce 2009 bude realizace a výsledky akčního plánu podrobena vyhodnocení. Jeho závěry budou sloužit pro zpracování Krajské protidrogové strategie Karlovarského kraje na období 2010 - 2014. K přípravě a realizaci akčního plánu byly vytvořeny pracovní skupiny, které byly ustanoveny podle jednotlivých pilířů protidrogové politiky Karlovarského kraje (primární prevence, léčba a resocializace, snižování rizik a koordinace aktivit protidrogové politiky).

V roce 2005 byly schváleny Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek, na jejichž základě se programy certifikují. Smyslem je zejména to, aby školy věděly, které programy skutečně dostaly od MŠMT známku kvality a budou pro školu vhodné.

Hlavním cílem kraje v primární prevenci sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních je ochránit děti a mládež před těmito jevy, realizovat výchovu dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k posilování odpovědnosti za kvalitu života. K tomu je zapotřebí

podporovat činnost a vzdělávání školních metodiků prevence, zlepšit jejich pozici ve školách. Karlovarský kraj každoročně vyhlašuje dotační programy zaměřené na podporu primární prevence, čímž jsou podporovány projekty jednotlivých škol a školských zařízení na prevenci sociálně patologických jevů, které školy každoročně podávají.

Cíle	Opatření
Vytváření příznivého školního prostředí a podmínek pro zájmové vzdělávání	▪ podpořit vytváření školních preventivních strategií a jejich realizaci jako součást ŠVP ▪ podpořit spolupráci škol a školských zařízení s nestátními neziskovými organizacemi či koordinátory organizujícími výchovu ve volném čase ▪ podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků ▪ podpořit činnost školních metodiků prevence a realizaci DVPP zaměřené na zvyšování kvality práce školních metodiků prevence ▪ podporovat otevírání školy rodičovské veřejnosti pro vzdělávací i zájmovou činnost ▪ podporovat společné akce učitelů, žáků a rodičů za účelem dobré komunikace ▪ podporovat zájmové vzdělávání ve školách a zařízeních pro volný čas dětí a mládeže

II.1.4 Podpora v rámci dalšího programového období 2007 – 2013

Podpora dalších aktivit v krajích prostřednictvím globálních grantů
• zvyšování odborné kvalifikace asistentů pedagoga • ověřování podpůrných asistenčních služeb ve vzdělávání, specifikace požadavků na obsah a rozsah poskytovaných služeb • podpora neformálního vzdělávání a kompetencí v něm získaných, zdokonalování systému vzdělávání pracovníků NNO a SVC • podpora vzdělávání cizinců (především jazykového) žijících na území ČR • podpora rozvoje nových vzdělávacích zaměření v uměleckých oborech ZUŠ • podpora volnočasových aktivit ve střediscích volného času • zlepšování organizačních forem a výuky a výukových metod podporující rovný přístup ke vzdělávání (využití ICT a e-learningové aplikace) • vybudování „záchranné sítě“ pro osoby ohrožené předčasným odchodem ze systému vzdělávání

II.2 Kurikulární reforma – nástroj k modernizaci vzdělávání s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí

Základní cíl: Rozvoj a zkvalitňování systému počátečního vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů pro zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání

Rozvoj a zkvalitňování systému počátečního vzdělávání usiluje o takovou změnu výuky ve školách, která umožní zejména zlepšení klíčových kompetencí (vědomostí, dovedností,

schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj, aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě). Pozornost si zaslouží rovněž oblast hodnocení a sebehodnocení škol a evaluace celého systému.

Úspěšná realizace reformy je podmíněna zejména připravenými pedagogickými pracovníky, kteří přebírají zodpovědnost za úspěšnou proměnu učícího se prostředí a klimatu ve školách. Je nutná osobní angažovanost vedoucích pracovníků, zejména ředitelů škol. Nezbytně musí být v této oblasti výrazně podporováno další vzdělávání pedagogických pracovníků a vytváření lepších podmínek pro vzdělávání ve školách. V následujícím období je potřebné využít jejich zkušeností, znalostí a dovedností k rozšíření pozitivního dopadu kurikulární reformy na výuku mnohem většího počtu škol, do celého systému počátečního vzdělávání. Efektivní pokračování kurikulární reformy je podmíněno rozšířením aktivit ve vytváření systému podpory, monitorování, hodnocení a poradenství. Kraj se rovněž zaměří na zajištění maximální možné informovanosti obcí a škol, které nejsou v přímé zřizovatelské či řídicí kompetenci kraje a bude podporovat oboustrannou komunikaci s obecní samosprávou. Dosažení úzké součinnosti kraje a obcí je nezbytné při řešení klíčových problémů a při dosažení stanovených koncepčních úkolů.

II.2.1 Předškolní vzdělávání

Mateřské školy (MŠ) a přípravné třídy ZŠ jsou vázány povinností vytvořit (dotvořit) své školní vzdělávací programy (ŠVP) a pracovat podle nich od 1. 9. 2007 (podle vlastních ŠVP pracuje již většina MŠ). Změny stylu pedagogické práce v MŠ se pozitivně projeví v celkově vyšší kvalitě vzdělávacích a výchovných činností.

Cíle	Opatření
Podpora realizace ŠVP ve vzdělávání v mateřských školách	▪ podle zájmu a potřeb praxe podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zejména k uplatnění ŠVP v praxi

II.2.2 Základní vzdělávání

Všechny ZŠ a nižší stupeň osmiletých gymnázií mají ve shodě se školským zákonem povinnost pracovat podle svých ŠVP od 1. 9. 2007. Mnohé školy mohly využít metodickou pomoc při zavádění Rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání (RVP ZV) do praxe a při tvorbě školních vzdělávacích programů (ŠVP) a probíhala školení koordinátorů tvorby ŠVP.

Cíle	Opatření
V rámci přípravy ŠVP podporovat metodickou pomoc pedagogům a připravenost základních škol	▪ podporovat další vzdělávání pedagogů ke sledování podmínek, průběhu a výsledků dosaženého pokroku v oblasti vzdělávání ▪ podporovat konzultační a poradenské činnosti v oblasti kurikulární reformy ▪ podpořit informační kampaň pro širokou veřejnost a pro klíčové realizátory reformy ▪ podporovat aktivní kariérové poradenství ▪ zavést tzv. konzultační dny pro ředitele základních škol

II.2.3 Střední a vyšší odborné vzdělávání

Střední všeobecné vzdělávání

Vybraná pilotní gymnázia v rámci projektu „PILOT G“, v našem kraji Gymnázium Cheb, vytvářela své ŠVP, byla uspořádána řada odborných diskusí; současně byl shromažďován materiál pro vytvoření Manuálu pro tvorbu ŠVP na gymnáziu. Významnou součástí oblasti středního všeobecného vzdělávání jsou lycea. Probíhají přípravné práce na tvorbě RVP a současně je vedena diskuse o jednotlivých oborech lyceálního zaměření a jejich společném obsahovém jádru.

Cíle	Opatření
Podpořit přípravu ŠVP pro obory gymnázií a lyceí a vzdělávání pedagogů	▪ podpořit ověřování výuky podle ŠVP ▪ podpořit školy při tvorbě a realizaci ŠVP ▪ podporovat vytváření podmínek pro komplexní metodickou podporu tvorby ŠVP a jejich inovaci, včetně konzultační a poradenské činnosti v oblasti tvorby metodologických nástrojů a dokumentů kurikulární reformy ▪ podporovat DVPP při implementaci ŠVP a zkvalitnění ŠVP pro střední vzdělávání ▪ podpořit ředitele škol ve vytváření podmínek pro zpracování ŠVP

Střední odborné vzdělávání

Zavádění nové soustavy oborů do praxe je spjato s tvorbou RVP, proto bude možné soustavu oborů vzdělání aktualizovat v závislosti na postupném schvalování RVP pro jednotlivé obory.

V roce 2005 byla zahájena tvorba kvalifikačních standardů jako jednoho z nástrojů pro uznávání kvalifikací a pro propojení počátečního a dalšího odborného vzdělávání.

Příprava pedagogických pracovníků středních škol na zavádění kurikulární reformy se realizovala v rámci systémových projektů prostřednictvím odborných seminářů a s podporou odborného tisku.

Tvorba a ověřování pilotních ŠVP ve vybraných SOŠ a SOU probíhala v rámci projektu „PILOT S“. Hlavním cílem projektu bylo ověřit fungování systému dvoustupňové tvorby kurikula ve středním odborném vzdělávání a příprava SOŠ a SOU na projektování vzdělávání a na tvorbu vlastních modernizovaných školních vzdělávacích programů.

Do tohoto projektu byla vybrána za Karlovarský kraj příspěvková organizace Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov. V rámci projektu byly vytvořeny školní vzdělávací programy pro obory 26-41-M/002 Elektrotechnika a 23-51-H/001 Zámečnick. Od 1. září 2006 příspěvková organizace vytvořené vzdělávací programy ověřuje v praxi.

Cíle	Opatření
a) Aktualizace soustavy oborů vzdělání a dokončení reformy oborů vzdělání	▪ podporovat nastavení struktury oborů vycházející z potřeb a požadavků zaměstnavatelů

	▪ podpora žáků, kteří se vzdělávají ve vybraných oborech s nedostatkem absolventů požadovaných trhem práce
b) Podpora tvorby ŠVP	▪ podpořit přípravu ŠVP podle RVP pro jednotlivé obory vzdělání ▪ podpořit vytváření podmínek pro komplexní metodickou podporu tvorby ŠVP a jejich inovaci ▪ podpořit ředitele škol ve vytváření podmínek pro zpracování ŠVP ▪ podporovat konzultační dny ředitelů škol se zástupci profesních organizací

Vyšší odborné vzdělávání

V Karlovarském kraji jsou tři vyšší odborné školy a od 1. 9. 2008 zahájí činnost čtvrtá. Tyto školy zabezpečují vyšší odborné vzdělávání v oborech zdravotnických, v oborech cestovního ruchu a v oborech sociální pedagogika a sociální práce. V současné době tyto školy zpracovávají a předkládají k akreditaci své vzdělávací programy.

Cíle	Opatření
Zkvalitňovat vzdělávací nabídku oborů a zajišťovat konkurenceschopnost	▪ konzultovat vzdělávací programy s předními odborníky z praxe ▪ spolupracovat se zaměstnavateli a firmami a reagovat na jejich potřeby

II.2.4 Základní školy speciální, konzervatoře, základní umělecké školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky a zájmové vzdělávání

Rámcové vzdělávací programy pro dané druhy škol jsou ve fázi příprav či ověřování a postupně s jejich schválením budou připravovány příslušné školní vzdělávací programy. V případě zájmového vzdělávání není RVP centrálně připravován, neboť střediska volného času a domy dětí a mládeže si ŠVP tvoří samy v souladu se školským zákonem. Na tvorbě Rámcového vzdělávacího programu pro umělecké obory základního uměleckého vzdělávání se již od roku 2005 postupně aktivně podíleli pedagogové všech ZUŠ, krajská umělecká rada a její zástupci v ústřední umělecké radě. V současnosti je připomínkována první verze RVP ZUV obsahující formulaci klíčových kompetencí, očekávaných výstupů dle vzdělávacích zaměření, vzdělávání žáků se speciálními potřebami, strukturu ŠVP.

Ověřováním tvorby ŠVP a přípravou Manuálu pro tvorbu ŠVP byly v Karlovarském kraji ministerstvem školství od 1. 9. 2007 pověřeny jako partnerské pilotní 3 základní umělecké školy: ZUŠ Františkovy Lázně (okres Cheb), ZUŠ Chodov (okres Sokolov) a ZŠ a ZUŠ Karlovy Vary, Šmeralova 15 (okres Karlovy Vary). Ve školním roce 2007/2008 se předpokládá dokončení pracovní podoby základního dokumentu, v roce 2009 jeho schválení tak, aby od září 2011 mohly všechny ZUŠ zahájit výuku podle svých ŠVP.

Cíle	Opatření
Ověřování RVP a příprava ŠVP	▪ podpořit zapojení škol a školských zařízení do tvorby ŠVP a postupné zavádění výuky ▪ podporovat další vzdělávání pedagogů škol a školských zařízení ▪ ve spolupráci s NIDV napomáhat při vypracování projektu zajišťujícího implementaci RVP ZUV do ZUŠ ▪ podporovat metodickou pomoc při vytváření vlastních ŠVP

II.2.5 Podpora v rámci dalšího programového období 2007 - 2013

Podpora dalších aktivit v krajích prostřednictvím globálních grantů
• podpora základních a středních škol při tvorbě a realizaci ŠVP a rozvíjení klíčových kompetencí • podpora partnerských ZUŠ při ověřování tvorby ŠVP a při pomoci ostatním ZUŠ při implementaci RVP ZUV a vytváření vlastních ŠVP • podpora informačních center ve školách, včetně marketingové podpory • rozvoj spolupráce a výměna zkušeností mezi školami, školskými zařízeními a dalšími aktéry v oblasti vzdělávání • rozvoj znalostí, schopností a dovedností s důrazem na environmentální oblast • spolupráce institucí počátečního vzdělávání s partnery na rozvoji obcí a regionů s možností uplatnění inovativních forem spolupráce (např. zapojení škol do komunitního rozvoje) • zlepšení podmínek pro výuku technických oborů, včetně zvyšování motivace žáků ke vzdělávání

II.3 Podpora cizích jazyků, informačních a komunikačních technologií

Základní cíl: *Zkvalitnění výuky cizích jazyků a rozvoj počítačové gramotnosti*

II.3.1 Výuka cizích jazyků ve školách

Specifickým problémem naší společnosti je zejména nízká úroveň zvládnutí cizích jazyků. Hlavní bariérou je nedostatek kvalitních učitelů a někdy zastaralé metody výuky, jež nerozvíjejí všechny aspekty jazykového vzdělávání. Mnoho pedagogů je zapojeno ve vzdělávání cizích jazyků v rámci projektu Brána jazyků. Na základě Národního plánu výuky cizích jazyků 2005 - 2008 došlo k navýšení vyučovacích hodin cizího jazyka a současně je řešeno zvýšení úrovně jazykového vzdělávání pedagogických pracovníků zavedením Rámcového systému kurzů DVPP pro jazyky.

Cíle	Opatření
Zkvalitnění a rozšíření výuky cizích jazyků	▪ podporovat metodické a konzultační činnosti v oblasti výuky cizích jazyků ▪ podporovat zahraniční stáže žáků středních škol

	▪ podporovat školy, které budou vyučovat předměty v cizím jazyce ▪ podporovat zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků ▪ podporovat zahraniční stáže učitelů cizích jazyků
--	---

II.3.2 Informační a komunikační technologie

V roce 2007 byla ukončena podpora škol v rámci Státní informační politiky ve vzdělávání v oblasti projektů z důvodu nedostatku finančních prostředků státního rozpočtu. Rada Karlovarského kraje v roce 2007 přistoupila k podpoře škol a schválila 3 příspěvkovým organizacím zřizovaným Karlovarským krajem příspěvek z rozpočtu kraje na dokončení druhého roku projektu (schválené projekty z roku 2006) ve výši 396.100,- Kč.

Každoročně byl upravován a vyhlášován standard ICT služeb. Zlepšila se vybavenost škol počítači a zvýšila se rychlost připojení k internetu na základních a středních školách. Od září 2007 jsou všechny střední školy zapojeny do projektu „**Školský portál**“, který umožnil zvýšení informovanosti žáků i rodičů o výsledcích vzdělávání prostřednictvím portálu Škola OnLine.

Kraj v roce 2006 a 2007 podpořil školy zřizované Karlovarským krajem v oblasti ICT a to:

- v roce 2006 nákupem 62 kusů notebooků v celkové hodnotě 1.364.930,- Kč
- v roce 2007 nákupem 100 kusů notebooků v celkové hodnotě 1.591.300,- Kč

Cíle	Opatření
Zvyšování základních dovedností žáků a učitelů v oblasti informační gramotnosti	▪ podporovat připojení škol do sítě a účelné využití ICT ve vyučování ▪ podporovat zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování ▪ podporovat vybavení škol výpočetní technikou a zlepšení vybavení prezentační technikou

II.3.3 Podpora v rámci dalšího programového období 2007 - 2013

Podpora dalších aktivit v krajích prostřednictvím globálních grantů
• rozšíření výuky v cizích jazycích na středních školách • vytváření podmínek pro hostování kvalifikovaných učitelů cizích jazyků ze zemí EU • metodická podpora výuky cizích jazyků, včetně konzultační a poradenské činnosti a tvorby metodických nástrojů a dokumentů • zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování • využívání ICT ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech i mimo vyučování • podpora informativních center ve školách, včetně marketingové podpory

II.4 Tvorba a zavádění systémů kvality, metod hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení

Základní cíl: Vytvořit systém monitorování, hodnocení a vlastního hodnocení škol a školských zařízení

Zajistit kvalitu vzdělávání ve školách a školských zařízeních je jedním ze základních úkolů všech zřizovatelů škol a školských zařízení a ředitelů těchto institucí. V českém vzdělávacím systému byla v minulých letech patrná snaha o vytvoření nástrojů pro ověřování kvality vzdělávání, ať na úrovni státu nebo na krajské úrovni. Obecně lze konstatovat, že se podařilo na různých úrovních řízení vytvořit řadu prospěšných hodnotících a sebehodnotících nástrojů, které však spolu zatím netvoří ucelený systém.

Karlovarský kraj využívá z nabídky firmy Scio s. r. o. evaluační projekt Vektor. Základem evaluačního projektu Vektor je dvoustupňové testování žáků středních škol. Žáci jsou testováni ve dvou bodech studijní dráhy, na počátku studia a na jeho konci. Sledování výsledků umožňuje objektivně stanovit tzv. přidanou hodnotu školy. Hlavním cílem projektu je zajistit školám základ dlouhodobé autoevaluace.

Dalšími produkty, které jsou krajem podporovány při vnitřní evaluaci školy, jsou Mapa školy a Barvy života. Zpráva z tohoto šetření poskytuje především řediteli školy informace o efektivitě vyučování v jednotlivých předmětech, informace o atmosféře vzájemných vztahů a zaměřuje se na míru potenciálních rizikových forem chování.

V následujících letech by toto úsilí mělo být efektivně koordinováno tak, aby byly zejména školám poskytnuty odpovídající nástroje monitorování a hodnocení činnosti a současně došlo k vytvoření efektivního systému monitorování a hodnocení, který bude poskytovat zpětnou vazbu všem rozhodujícím aktérům vzdělávací sféry. Záměrem kraje bude využít možnosti vytvářet svoje nástroje hodnocení kvality vzdělání, které doplní o nabízené produkty a programy státu v souladu s koncepčními záměry inspekční činnosti ČŠI a systémy hodnocení vzdělávací soustavy. Monitorování výsledků vzdělávání ve školách bude kraj využívat i v následujícím období, neboť evaluace vzdělávacích výsledků by měla pomoci nejen školám ale i zřizovateli přispět k úspěšnému rozvoji škol. Výrazným prvkem, který bude nabývat stále většího významu, se stane vlastní hodnocení škol, popř. i školských zařízení. Důležitým kritériem hodnocení ředitelů škol bude úroveň práce ředitele školy s výsledky monitorování kvality školy. Při hodnocení činnosti škol bude posuzováno, jaká ředitel školy přijímá opatření ke zlepšení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, jakou míru podpory rozvoje žáků škola zabezpečuje a jak je uplatňována demokratizace školy.

II.4.1 Reforma maturitní zkoušky

Nová maturitní zkouška (MZ) má prostřednictvím společné části garantované státem zajistit základní úroveň maturantů ve všeobecně vzdělávací oblasti prostřednictvím vyšší kvality zkoušek, objektivnějšího hodnocení, a dosáhnout tak i srovnatelnosti výsledků z jednotlivých škol.

V rámci přípravy na novou maturitní zkoušku jsou organizovány programy Maturita nanečisto zahrnující DVPP, které využívají pedagogičtí pracovníci středních škol s maturitním ročníkem. Novelou školského zákona byla odložena nová maturitní zkouška o 2 roky. Důvodem navrhovaného odložení je zejména nejasnost finančních vazeb a toků,

nedořešenost organizačních a logistických záležitostí pro provedení maturitní zkoušky a nedořešenost financování a organizace přípravy pedagogických pracovníků.

Cíle	Opatření
Zapojení škol do dokončení reformy maturitní zkoušky	▪ spolupracovat při doladění právního prostředí nové MZ ▪ spolupracovat při aktualizaci obsahových požadavků společné části MZ podle schválených RVP ▪ podporovat proškolení odpovědných organizačních a pedagogických pracovníků pro jejich úlohu v nové MZ ▪ podporovat zapojení škol do Maturity nanečisto v dalších letech

II.4.2 Reforma závěrečné zkoušky

Nové pojetí závěrečné zkoušky (ZZ) má přinést větší srovnatelnost výsledků, zvýšení prestiže absolventů učebních oborů a jejich lepší uplatnitelnost na trhu práce. ZZ je založena na jednotném zadání, které pro obor vzdělání vytváří tým složený ze zástupců škol, zaměstnavatelů a odborníků ve vzdělávání.

Ověřování nového modelu ZZ probíhalo na pilotních školách a v Karlovarském kraji byly zapojeny Střední odborná škola stavební Karlovy Vary, Střední průmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary, Hotelová škola Mariánské Lázně a Integrovaná střední škola Cheb. Každoročně byly zjišťovány prostřednictvím dotazníkových šetření názory pilotních škol, odborníků z praxe a dalších expertů k upřesnění vývoje koncepce nové ZZ. Podle zástupců škol i zaměstnavatelů se projeví očekávané přínosy nového modelu ZZ - zvýšení objektivity hodnocení a výstupů, zlepšení transparentnosti výsledků a přiblížení zkoušek požadavkům praxe.

Cíle	Opatření
Zapojení škol do dokončování reformy závěrečné zkoušky v oborech vzdělání s výučním listem	▪ podporovat zapojení škol do ověřování jednotných zadání pro obory vzdělání směřující k získání středního vzdělání s výučním listem v nové soustavě oborů ▪ podporovat zapojení do dokončení konceptu nové ZZ a spolupráci se zástupci zaměstnavatelské sféry

II.4.3 Vlastní hodnocení škol

Vlastní hodnocení je systematický, pravidelný a strukturovaný proces, ve kterém škola sama zjišťuje a vyhodnocuje údaje o hlavních oblastech své činnosti. Vlastní hodnocení je důležité ve snaze o změnu a dosažení vyšší kvality vzdělávání ve škole. Škola přebírá odpovědnost, iniciativu a na základě zjištěných informací a vlastní sebereflexe hledá a uplatňuje strategii vedoucí ke zlepšení. Většina škol je zapojena do projektů podporovaných krajem a ředitelé

využívají výsledků, které školy tímto zapojením získají a přijímají opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání a ke zlepšení činnosti školy.

Cíle	Opatření
a) Zefektivnění metod vlastního hodnocení škol	▪ podporovat zapojení škol do přípravy podpůrných nástrojů pro vlastní hodnocení školy ▪ podporovat využívání zahraničních zkušeností pro vlastní hodnocení školy ▪ spolupracovat při vytváření systému dalšího vzdělávání odpovědných pracovníků v oblasti evaluace a monitorování ▪ podpořit přípravu využitelných nástrojů pro ověření kvality školy ▪ podpora vzdělávacích setkání ředitelů ZUŠ zaměřených mimo jiné na implementaci hodnotících nástrojů do ŠVP
b) Monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání	▪ podpora škol, které se zapojí do projektů monitorování kvality vzdělávání ▪ hodnocení práce ředitelů škol s výsledky monitorování kvality vzdělávání ▪ zapojit se do tvorby metodiky hodnocení ze strany zřizovatelů ▪ hodnocení práce ředitelů škol na základě zpráv a kontrolních protokolů ČŠI

II.4.4 Podpora v rámci dalšího programového období 2007 - 2013

Podpora dalších aktivit v krajích prostřednictvím globálních grantů
• podpora vlastního hodnocení škol v rámci jednotlivých krajů • implementace vlastního hodnocení do praxe škol • poradenství v oblasti vlastního hodnocení (včetně vývoje podpůrných materiálů) • další vzdělávání v oblasti vlastního hodnocení • síť partnerských škol • vytváření vlastního systému hodnocení škol

II.5 Zvyšování profesionality a zlepšování pracovních podmínek pedagogických pracovníků

Základní cíl: Připravit učitele na změny ve vzdělávání a jejich inovativní práci ohodnotit

Změny v počátečním i dalším vzdělávání kladou vysoké nároky na pedagogické pracovníky, zejména učitele. Významně se rozšířil prostor pro jejich iniciativu a tvořivost, ale současně mají i mnohem větší zodpovědnost a kladou se zvýšené nároky na jejich práci. Učitel by měl

vedle proměny tradiční role školy v žácích vybudovat základy a motivaci pro celoživotní učení.

Nový školský zákon a zákon o pedagogických pracovnících sice vytvořily legislativní rámec pro jejich činnost, ale úspěšnost reforem záleží na informovanosti a pochopení problému ze strany učitelů, na ochotě změny realizovat a na podpoře jejich práce a vytváření adekvátních podmínek ze strany vedení škol, jejich zřizovatelů i státu. Přes doposud trvající výhrady ze strany pedagogů, začíná být stále větší počet těch, kteří se do jednotlivých etap reforem zapojují, účastní se vzdělávání jak pro ověřování RVP, tak tvorbu ŠVP na vlastních školách, podílí se na ověřování hodnocení žáků v uzlových bodech vzdělávací dráhy, na vlastním hodnocení škol.

II.5.1 Vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání vedoucích pracovníků škol a školských zařízení je realizováno v rámci nabídky NIDV. V rámci národního projektu Koordinátor byli vyškoleni lektori, kteří školili koordinátory řídící tvorbu ŠVP na jednotlivých školách. Lektori v rámci Akcí na zakázku proškolují celé pedagogické sbory. Vzdělávání učitelů k nové maturitní zkoušce bylo realizováno v rámci systémového projektu Kvalita I ve spolupráci s Pedagogickým vzdělávacím zařízením Karlovarského kraje o.p.s.

Karlovarský kraj v rámci strategického cíle zkvalitnění a modernizace vzdělávání se snaží podporovat a vytvářet organizačně technické podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků vedoucí k rozvoji profesních kompetencí potřebných pro tvorbu školních vzdělávacích programů a k implementaci reformy školství do praxe. Kraj podporuje zejména zapojení škol do projektů či pilotního ověřování tvorby školních vzdělávacích programů.

Pedagogičtí pracovníci z vybraných škol se zúčastnili DVPP v následujících tematických oblastech: Příprava a tvorba ŠVP ZV; Projektové vyučování, společná práce pedagogů a žáků; Návštěva málotřídní základní školy Hřebeč; Integrace dětí – tvorba individuálních plánů; Genetická metoda výuky čtení a Slovní hodnocení a sebehodnocení žáků na 1. stupni ZŠ.

Z nabídky vzdělávacích akcí je dále využíváno vzdělávání zvyšující kompetence učitelů v pedagogicko-psychologické práci, metodická a jazyková příprava pro učitele 1. stupně ZŠ bez odborné kvalifikace pro výuku cizích jazyků a jazykové přípravy pro učitele MŠ.

Dále v roce 2006 byla mezi Karlovarským krajem, Střední průmyslovou školou Ostrov a obchodní společností Škoda Auto a.s., se sídlem Tř. Václava Klementa 869, 293 60 Mladá Boleslav uzavřena smlouva o spolupráci při realizaci „Evropského projektu koordinovaného vzdělávání odborných učitelů“. Cílem projektu je společnými silami přispět k dalšímu zvýšení kvalifikace pedagogického personálu technických škol, k prohloubení technických a odborných znalostí a dovedností zejména učitelů, ale i ostatních pedagogických pracovníků, což by se mělo projevit ve svém důsledku zejména ve zkvalitnění výuky žáků a studentů těchto škol a ve zlepšení úrovně jejich odborného vzdělávání s cílem co nejlépe je připravit pro jejich další uplatnění v automobilovém průmyslu.

V oblasti základního uměleckého vzdělávání byly pravidelně pořádány jarní a podzimní cykly vzdělávacích akcí pro ředitele ZUŠ i pro učitele (odborné kurzy zohledňující jejich profesní zaměření - hra na zobcovou flétnu, hra na klavír, hra na akordeon a další). Problémem je nedostatek státních finančních prostředků na pokrytí nákladů na vzdělávání učitelů ZUŠ.

Velký zájem pedagogů ZUŠ KK je o doplnění potřebné kvalifikace formou kombinovaného studia na konzervatoři. Žádost KUR ZUŠ Karlovarského o zřízení této formy studia na Konzervatoři Plzeň byla podána několikrát, naposledy v září 2007.

Vzhledem k přetrvávající dlouhodobé a v republikovém porovnání nejnižší kvalifikovanosti pedagogických pracovníků škol a zároveň neuspokojivým výsledkům vzdělávání žáků základních a středních škol spolupracuje kraj s Pedagogickou fakultou Západočeské univerzity Plzeň. Jedná se o zřízení detašovaného pracoviště pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Tento subjekt by kromě zajišťování nabídky dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky měl mít zejména roli koordinačně metodickou a konzultační. V rámci tohoto zařízení by měly vzniknout metodické kabinety pro jednotlivé odborné oblasti tak, aby mohly být pedagogům nabízeny metodické, konzultační a další potřebné činnosti.

Cíle	Opatření
a) Začlenění nových požadavků na učitele vyplývajících z RVP do jejich počáteční přípravy	▪ apelovat na představitele fakult připravujících učitele ve věci potřebných změn studijních programů počátečního vzdělávání učitelů v nových oblastech kurikulární reformy v potřebných formách vzdělávání ▪ podporovat snahu o zřízení kombinovaného studijního programu pro učitele ZUŠ
b) Vytvoření účinného systému DVPP podporujícího inovace ve vzdělávání	▪ zřídit detašované pracoviště Pedagogické fakulty Západočeské univerzity Plzeň pro vzdělávání pedagogických pracovníků ▪ podporovat tvorbu systémového řešení koncepce DVPP, včetně podpory metodické, konzultační a poradenské činnosti ▪ podporovat systematické zařazování do DVPP témat zmiňovaných ve strategických směrech uvedených v DZ KK 2008 ▪ podpořit DVPP v oblasti studia pedagogiky, studia pro asistenty pedagoga, studia k výkonu specializovaných činností, průběžné vzdělávání a další vzdělávání pedagogických a organizačních pracovníků v souvislosti se zavedením nové maturitní zkoušky

II.5.2 Pedagogičtí pracovníci a jejich odměňování

V letech 2003 - 2006 došlo k mírnému poklesu počtu jak u pedagogických tak i u nepedagogických pracovníků. Údaje vyplývají z následující tabulky:

Vývoj v počtu pracovníků za období od roku 2003 do konce roku 2007

Kategorie	Rok 2003		Rok 2006		Rozdíl	
	přepočtené počty	průměrná měsíční mzda	přepočtené počty	průměrná měsíční mzda	přepočtené počty	průměrná měsíční mzda

Pedagogičtí pracovníci celkem	4772	18 545	4 652	22 292	-120	3 747
z toho:						
učitelé	4 036	18 938	3 875	22 884	-161	3 946
vychovatelé	419	15 731	399	19 411	-20	3 680
učitelé odborného výcviku	271	17 004	254	19 500	-17	2 496
ostatní pedagogové	0	0	124	18 808	124	x
Nepedagogičtí pracovníci	2 385	10 654	2 106	12 064	-279	1 410
Pracovníci celkem	7 157	15 915	6 758	19 105	-399	3 189

Z tabulky je patrný nárůst průměrné mzdy, další tabulka ukazuje porovnání průměrného platu v Karlovarském regionu - a to jak za region celkem, tak i v porovnání s kategorií technici, zdravotníci a pedagogové. Z tabulky je patrné, že se podařilo vyrovnat propad platu pedagogických pracovníků v této kategorii.

Rok	2003	2004	2005	2006
průměrná měsíční hrubá mzda v Karlovarském kraji	17 549	18 070	18 583	20 778
průměrná měsíční hrubá mzda kategorie technici, zdravotníci a pedagogové v Karlovarském kraji	19 968	20 592	21 390	22 682
průměrný plat pedagogického pracovníka v Karlovarském kraji	18 545	19 870	20 918	22 292
průměrný plat učitele v Karlovarském kraji	18 938	20 301	21 532	22 884

II.5.3 Podpora v rámci dalšího programového období 2007 - 2013

Podpora dalších aktivit v krajích prostřednictvím globálních grantů
vzdělávání pedagogických pracovníků na podporu kurikulární reformy a v dalších oblastech evaluace, rovné příležitosti ve vzdělávání a poradenství zvyšování kompetencí ředitelů škol (manažerské, právnícké, personální, apod.)
další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně realizace odborných praxí a zahraničních stáží pedagogických pracovníků s důrazem na realizaci kurikulární reformy, na jazykové vzdělávání a využívání ICT ve výuce, včetně osvojení si dalších moderních pedagogických metod, souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity vzdělávání
metodická podpora výuky cizích jazyků, včetně konzultační a poradenské činnosti a tvorby metodických nástrojů a dokumentů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení
podpora dalšího vzdělávání pracovníků škol zaměřeného na projekty začleňování škol do udržitelného rozvoje na lokální úrovni

II.6 Podpora dalšího vzdělávání

Pracovní trh v ekonomicky konkurenčním prostředí upřednostňuje flexibilní a adaptabilní pracovní sílu a ukazuje se, že pro uplatnění se v zaměstnání již není zdaleka dostačující úspěšně ukončit i třeba žádoucí obor v rámci počátečního vzdělávání, ale naopak je nutné stále sledovat vývojové trendy a vzdělávat se, doplňovat a zvyšovat či dokonce měnit kvalifikaci v průběhu života.

II.6.1 Další vzdělávání a prostupnost systému počátečního a dalšího vzdělávání

I když pro oblast dalšího vzdělávání (dále jen DV) je důležitou změnou přijetí zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání, je situace v oblasti DV poměrně neuspořádaná. Předpokládá se sice, že možnost zhodnocení výsledků učení dosažených mimo školskou vzdělávací soustavu pomůže zvýšit poměrně nízkou účast občanů na DV, ale v současné době je procento dospělých, kteří se dále vzdělávají, neuspokojivé. Je účelné podpořit jak organizování vzdělávacích kursů, které umožňují dospělým získávat další kvalifikace, tak systém pobídek pro dospělou populaci. Nabídka vzdělávacích příležitostí je poměrně pestrá, avšak není zřejmé, zda výstupy z těchto aktivit jsou efektivní. Je samozřejmé, že organizování DV je otevřeno všem subjektům, školy se však mohou zapojovat do tohoto procesu ještě ve větší míře než dosud. Další příležitostí pro školy a školská zařízení je možnost ucházet se o statut autorizované osoby, která má oprávnění ověřovat a uznávat výsledky DV.

V Karlovarském kraji je v období 1. 10. 2006 – 30. 6. 2008 z prostředků ESF realizován Společností AB-AKCIMA s.r.o. projekt **„Výměna zkušeností a řešení společných problémů v oblasti dalšího profesního vzdělávání“**, který je zaměřen na prohloubení komunikace a spolupráce mezi jednotlivými organizacemi poskytujícími další vzdělávání, mezi těmito organizacemi a úřady práce, Karlovarským krajem a dalšími subjekty. Výstupem uvedeného projektu může být mimo jiné řešení aktuálních problémů a návrh nových projektů v oblasti dalšího vzdělávání. Jedním z navržených projektů je zřízení Koordinačně informačního centra, které by na krajské úrovni zprostředkovávalo informace, zajišťovalo koordinaci rekvalifikací a vzdělávacích kurzů a personálního poradenství, spolupracovalo na přípravě, administraci a realizaci projektů v oblasti dalšího profesního vzdělávání. Dále by takové centrum vedlo přehled o subjektech zabývajících se dalším vzděláváním v Karlovarském kraji, zajišťovalo by aktuální průzkum trhu práce, vedlo by přehled o autorizovaných osobách ve věci ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, zajišťovalo by vzdělávání lektorů institucí dalšího vzdělávání a prostřednictvím internetového portálu by veškeré informace o zmiňovaných činnostech nabízelo veřejnosti.

Do systému pro podporu dalšího vzdělávání na integrovaných středních školách v rámci projektu **„Multichance“** je zapojena Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov (partner projektu). Realizace projektu byla zahájena v listopadu 2006. Hlavním cílem projektu je zvýšit kvalitu odborného technického vzdělávání na partnerských integrovaných středních školách, podpořit transformaci na vzdělanostní centra a pilotně ověřit systém „Multichance“ podporující rozvoj dalšího vzdělávání a vazbu na trh práce v regionech Sokolovsko a Chomutovsko.

Do projektu **„UNIV – Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení“** je zapojeno 11 středních škol zřizovaných Karlovarským krajem. Cílem projektu je vytvoření sítě škol, které budou připraveny poskytovat různě zaměřené další vzdělávání. Tento projekt je dvouletý, konec projektu je plánován na červen 2008. Příspěvkové organizace v současné době dokončují tvorbu vzdělávacích modulů pro dospělé.

Cíl	Opatření
Podpora dalšího vzdělávání a prostupnosti se vzděláváním počátečním	▪ podporovat aktivity škol nabízejících další vzdělávání ▪ zapojení do projektu zřízení Koordinačně informačního centra ▪ podporovat zajišťování kvality dalšího vzdělávání

II.6.2 Podpora v rámci dalšího programového období 2007 - 2013

Podpora dalších aktivit v krajích prostřednictvím globálních grantů
• podpora provázanosti dalšího vzdělávání s počátečním vzděláváním (včetně vytváření vzdělávacích modulů) • prohloubení vzdělávání lektorů, řídicích a organizačních pracovníků vzdělávacích institucí (působících v oblasti dalšího vzdělávání) • rozvoj sítí a partnerství subjektů působících v oblasti dalšího vzdělávání a poradenství ve specifických oborech, jako oblast životního prostředí, zdravotnictví a cestovního ruchu • podpora při vytváření a zavádění nových modulů dalšího vzdělávání • posilování šancí škol a NNO na trhu dalšího vzdělávání • rozvoj spolupráce škol se zaměstnavateli v oblasti dalšího vzdělávání • rozšíření vzdělávací nabídky škol o kurzy dalšího vzdělávání

II.7 Zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v kraji

Základní cíl: *Zvýšit počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v kraji*

Z analýzy současné situace vyplývá přetrvávající nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje. Omezená nabídka terciárního vzdělávání v kraji vede k odchodu části mladé populace za studiem mimo kraj. V důsledku omezené nabídky pracovních míst v kraji pro absolventy VŠ se tyto nevracejí zpět do kraje.

Vzhledem k absenci adekvátní nabídky terciárního vzdělávání v kraji je základním přístupem strategie v této oblasti princip „*studuj jinde, pracuj v Karlovarském kraji*“.

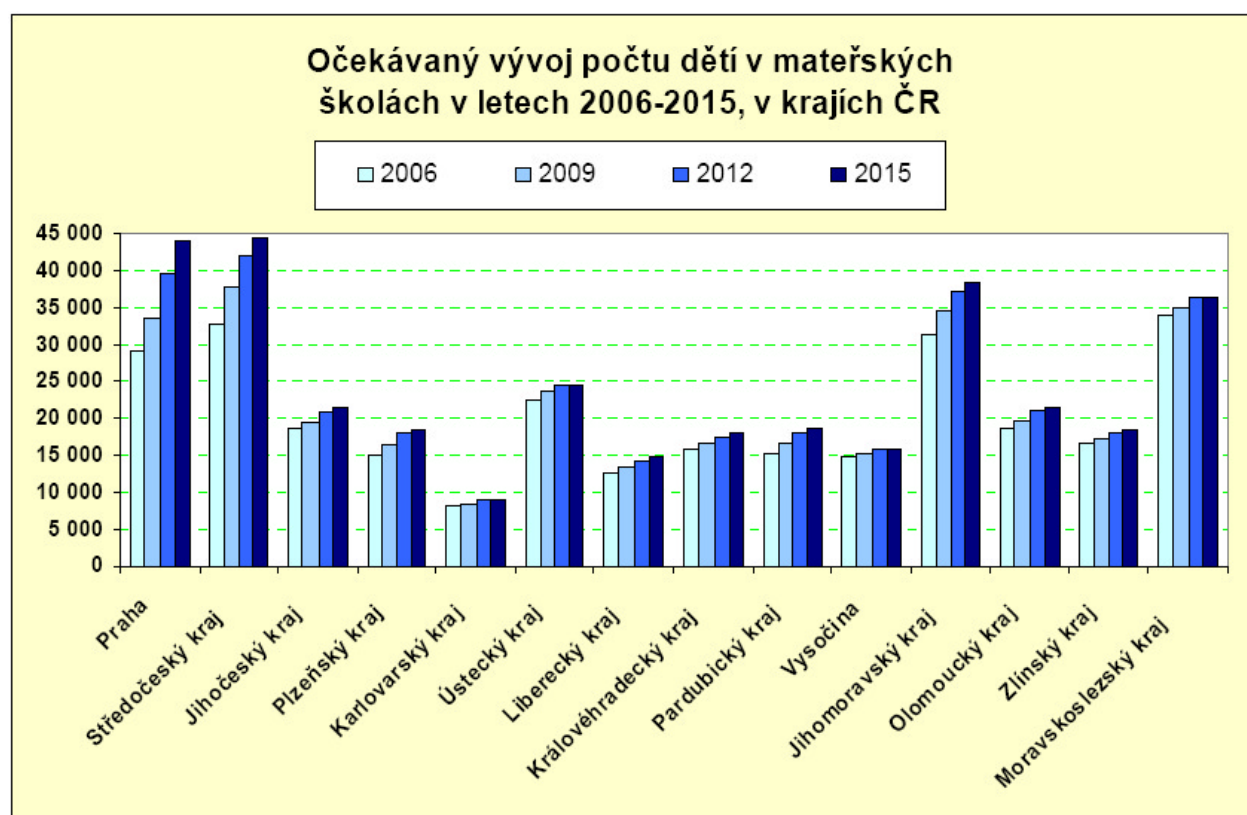
Cíle	Opatření
a) Zvýšit počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v kraji	▪ jednat o vzniku detašovaného pracoviště Pedagogické fakulty Západočeské univerzity Plzeň a České zemědělské univerzity Praha Fakulty životního prostředí ▪ podpora firem ve vztahu k nově nastupujícím absolventům VŠ ▪ podpora zajištění dostupnosti adekvátně kvalifikovaných a motivovaných pracovníků pro firmy v Karlovarském kraji
b) Stabilizovat vysokoškolsky vzdělané obyvatele v kraji	▪ podporovat systém stabilizačních příspěvků pro nově nastoupivší absolventy VŠ ve vztahu k zaměstnavatelům

II.7.1 Podpora v rámci dalšího programového období 2007 - 2013

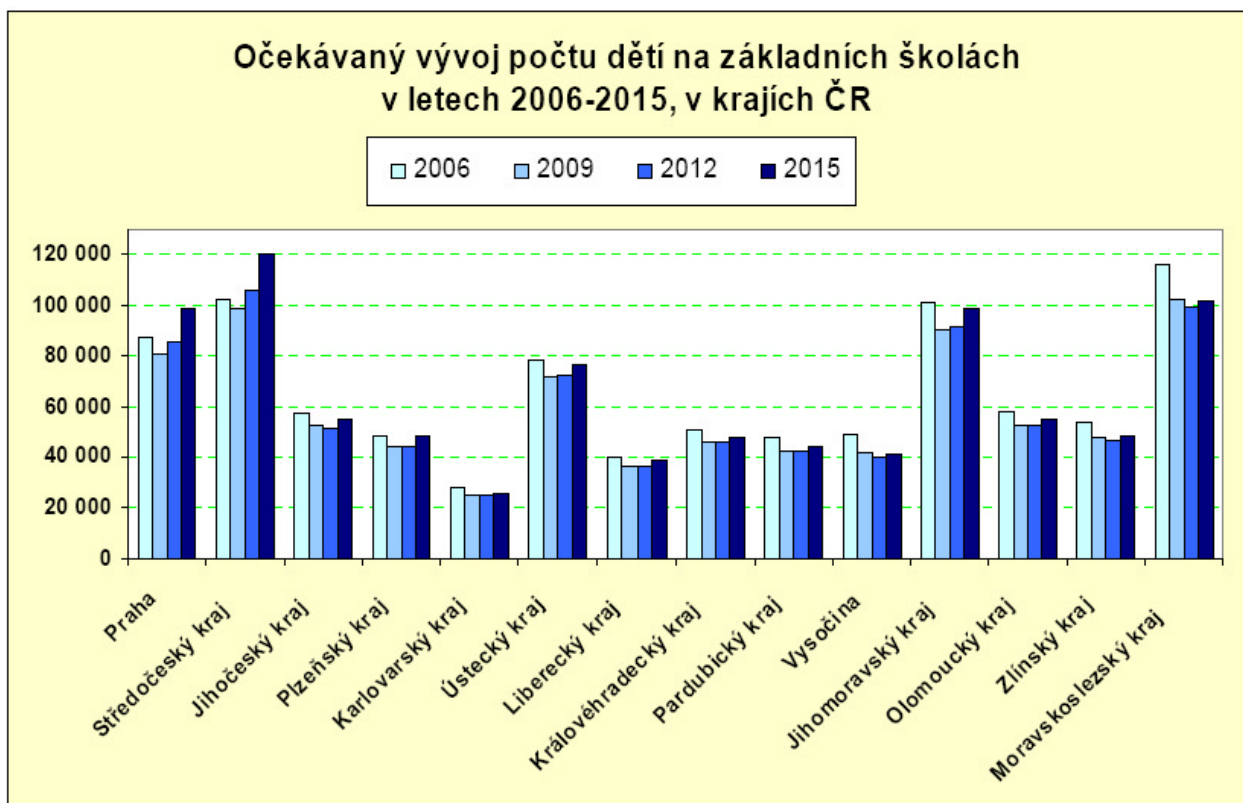
Podpora dalších aktivit v krajích prostřednictvím globálních grantů
• podpora aktivit vedoucích ke zvýšení vzdělanostní úrovně obyvatel kraje • podpora řešení kvalifikovanosti pedagogických pracovníků škol

III. Přístup ke vzdělávání a struktura vzdělávací nabídky

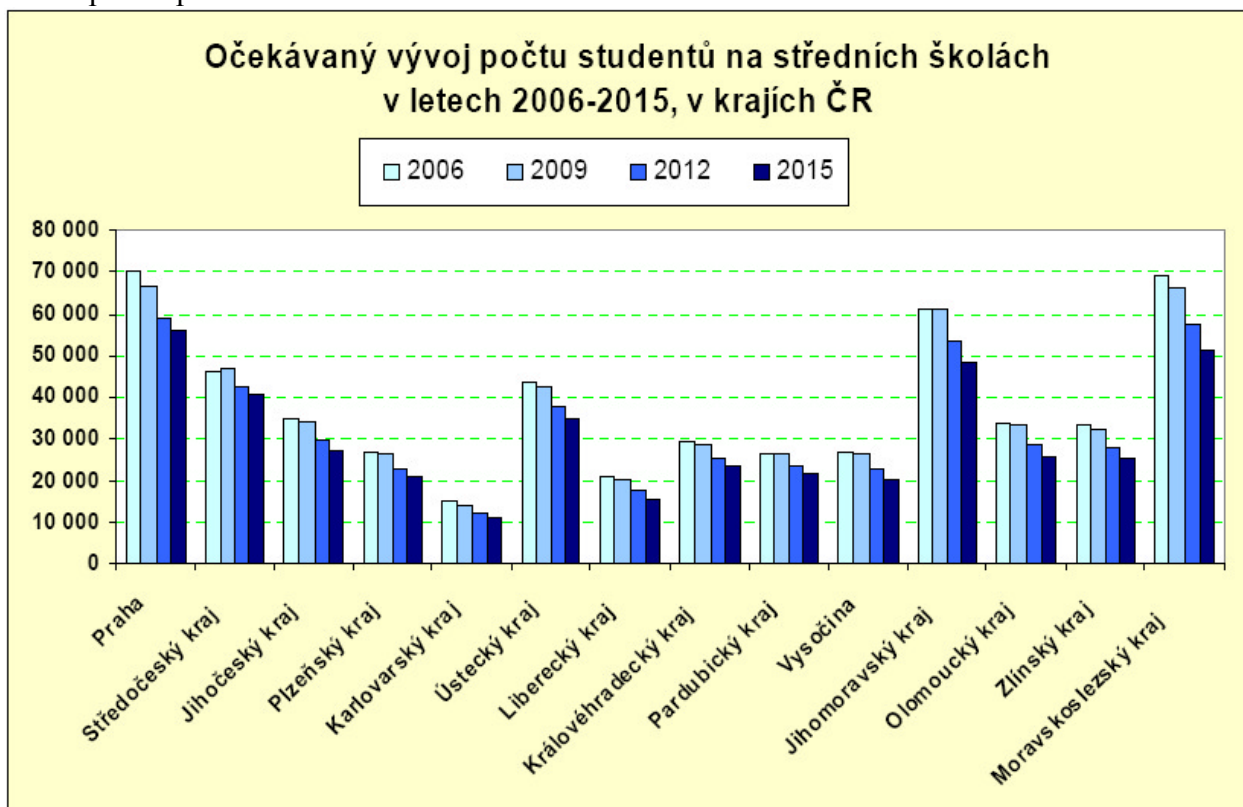
Počet dětí ve věku docházky do mateřských škol vstoupil již před dvěma lety do fáze opětovného růstu, který bude pokračovat ještě několik příštích let. Důležitým úkolem bude reflektovat rostoucí populaci ve věku 3-5 let a snažit se přizpůsobovat nabídku (viz následující graf).

V základních školách bude v příštích třech až čtyřech letech pokračovat pokles žáků, který se bude zpomalovat a přibližně od období 2010/11 se změní v nárůst této věkové kohorty. Základní školy stojí na prahu poměrně klidného období, neboť případné změny v počtu žáků jsou většinou schopny v rámci školy organizačně vyřešit.

Oblast středního školství patří k nejdynamičtěji se vyvíjejícím oblastem. Demografický vývoj bude mít v následujících letech nepříznivé dopady především pro oblast středního vzdělávání, neboť velikost věkové kohorty, která začíná studovat ve středních školách se postupně výrazně zmenší. Pokles začne v roce 2008, ale nejsilnější dopad bude mít v následujících letech pravděpodobně až do roku 2015.

III.1 Stav v oblasti středního vzdělávání

Cílem jedné ze strategických priorit Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje bylo posílení efektivity vzdělávání a zabezpečení racionálního chodu i příznivého vývoje škol v rámci dostupných mechanismů změnou pojetí řízení a financování školství v kraji.

Optimalizace středních škol a školských zařízení zřizovaných Karlovarským krajem proběhla z největší části v roce 2006. V sedmi případech došlo ke sloučení vždy dvou škol v jednu nástupnickou, v jednom případě vznikla nástupnická škola ze čtyř škol původních. Tímto se významně zlepšila naplněnost kapacit středních škol (cca 82 % stanovené kapacity).

Úpravou sítě krajských škol došlo k možnosti ovlivňovat přímé i nepřímé náklady škol. Cílem změn nebyla jen redukce kapacit a úspora nákladů, ale i zvýšení efektivity využívání omezených zdrojů na úrovni jednotlivých škol i celého kraje a zároveň zvýšení kvality vzdělávání. V současné době patříme v oblasti krajského školství ke krajům s nejlepší naplněností kapacit středních škol tzn. s velmi efektivním využíváním majetku svěřeného těmto školám i dalších finančních prostředků.

Přestože provedené změny vyvolaly mnohdy velmi rušné diskuse, zejména demografický vývoj včetně prvních výsledků optimalizace potvrzují, že se kraj vydal správným směrem. Velmi důležitým faktorem je skutečnost zachování oborové struktury, která může flexibilně reagovat na potřeby trhu práce. Celkový počet 37 škol, do nichž se ročně vkládalo 132 milionů korun, byl zredukován z důvodu malého počtu žáků, nevyužitých kapacit a roztržitosti oborů na 27 škol s ročním neinvestičním příspěvkem okolo 151 milionu korun.

Struktura oborů vzdělání středních škol v Karlovarském kraji je značně široká. Lze konstatovat, že nabídka středního vzdělávání je vcelku vyhovující vzhledem k hodnotám míry nezaměstnanosti absolventů na trhu práce.

Mnohé školy se kromě své hlavní činnosti stále více zapojují do různých aktivit a projektů, jednak hledají další zdroje financování a dále reagují na potřeby společnosti.

V rámci 1. výzvy grantového schématu Karlovarského kraje Společného regionálního operačního programu 2005 – 2006 byl schválen k realizaci projekt: **„Zpět do života lépe profesně vybaven“**, jehož žadatelem byla Střední odborná škola Kynšperk. Realizace projektu byla zahájena na začátku kalendářního roku 2007. Projekt je zaměřen na zvyšování kvalifikace jedné skupiny obyvatel nejvíce ohrožených sociální exkluzí (osoby vracející se z výkonu trestu). Cílem projektu je realizace rekvalifikačních kurzů v oborech kuchař, čistič, práce s PC a údržbář.

V roce 2006 byla mezi Karlovarským krajem, Střední průmyslovou školou Ostrov a společností WITTE Nejdek uzavřena smlouva o partnerské spolupráci v rámci projektu **„IQ Auto“**. Hlavním cílem projektu je prosazování nových metod a forem výcviku a vzdělávání ve středním odborném školství s využitím praktických zkušeností členských firem Sdružení automobilového průmyslu. Dále je hlavním cílem dosažení co nejkvalitnější teoretické i praktické přípravy žáků, čímž je sledován záměr vytvořit předpoklady pro jejich snadnější uplatnění na trhu pracovních sil a pro snadnější zvládnutí náročných úkolů, jež na ně v jednotlivých odvětvích automobilového průmyslu budou čekat.

Řada příspěvkových organizací je zapojena do výměnných stáží žáků v rámci projektů Euregio Egrensis, Sokrates - Comenius, Leonardo. Integrovaná střední škola Cheb se také ve školním roce 2006/2007 úspěšně zapojila do projektu ENERSOL (environmentální oblast).

Ke konci roku 2006 Střední odborná škola stavební Karlovy Vary ukončila realizaci projektu financovaného z prostředků EU (1. kolo výzvy SROP) s názvem „**Vitruvius-restrukturalizace a modernizace vzdělávání v oblasti zpracování dřeva a nanášení nátěrových hmot**“ s celkovými náklady 7.703.691,- Kč. Současně v roce 2006 byla ukončena na Střední odborné škole stavební Karlovy Vary realizace dalšího evropského projektu s názvem „**Silénos-zednická dílna**“ s celkovými náklady 3.141.004,- Kč. Výše uvedené projekty přispěly ke zlepšení technických podmínek pro výuku v oborech truhlář, zedník, stavebnictví, stavební výroba, zednické práce, malířské a natěračské práce. V červnu 2007 v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů byla ukončena realizace projektu Střední odborné školy stavební Karlovy Vary s názvem „**Vitruvius-kurzy, rozšíření odborného profilu technických profesí**“ s celkovými náklady 1.035.240,- Kč.

V roce 2007 byla ukončena realizace 1. etapy finančně rozsáhlého projektu Integrované střední školy Cheb „**Najdi si práci v Karlovarském kraji**“ s celkovými náklady 26.843.262,- Kč. Tento projekt byl realizován v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, priority 1 Aktivní politika zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání. Zároveň v srpnu 2007 byla zahájena 2. etapa projektu s předpokládanými náklady realizace ve výši 8.210.325,- Kč. V roce 2007 zahájila škola realizaci projektu s názvem „**Návrat do práce v Karlovarském kraji**“ s předpokládanými náklady realizace ve výši 6.362.154,- Kč.

V rámci 6. kola výzvy Společného regionálního operačního programu, priorit 3 Rozvoj lidských zdrojů v regionu, opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech se realizoval v roce 2006 projekt příspěvkové organizace Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov s názvem „**THOMAS - rekonstrukce a modernizace učeben a dílen elektrotechnických oborů Centra celoživotního vzdělávání**“. Realizace projektu byla ukončena ke konci roku 2007. Smyslem projektu byla rekonstrukce tří učeben a dílen odborného výcviku, které jsou vybaveny měřicí technikou a kopírují nové trendy v elektrotechnice. Každá z učeben je zaměřena na jiné tematické celky výuky elektrotechniky. Dílny jsou vybaveny moderní technikou s logickou podporou elektrotechnického vzdělávání v síti včetně odpovídající technologie a vybavení. Takto vzniklé a vybavené odborné dílny a laboratoře budou sloužit jako součást Centra celoživotního vzdělávání zřízeného na ISSTE Sokolov. Prostory budou využívány jak pro zkvalitnění výuky žáků v jednotlivých oborech vzdělání, tak i pro specifické druhy kurzů a další vzdělávání dospělých.

Z objektivní potřeby kraje vyplynul podnět zavést určitý systém, který by mu umožnil sledovat fungování jím zřizovaných školských příspěvkových organizací, a to nejen v oblasti vzdělávání, ale také ve vzájemné provázanosti s ekonomickými aspekty jejich činnosti. Neméně důležitým cílem bylo zajistit servis pro žáky, studenty a jejich rodiče, který by spočíval ve zlepšení a zjednodušení informovanosti a komunikace s pedagogickými pracovníky ve společnosti čím dál tím více využívanou elektronickou formou, v poskytování on-line informací o prospěchu, docházce a absenci žáků či studentů, což může kromě jiného i velmi efektivně předcházet záškoláctví a kriminalitě mládeže. Pro školy samotné pak bylo záměrem vytvořit rychlou a jednotnou evidenci, přehledné vedení školní agendy (známky, docházka, akce školy, rozvrhy hodin, vysvědčení, suplování, přijímací řízení, maturity, atd.) a školní matriky. Možnost získání statistických výstupů pro ředitele škol, krajský úřad a další orgány státní správy, což by mělo vést také ke snížení administrativní zátěže škol.

Tyto požadavky byly uvedeny v zadávací dokumentaci pro výběrové řízení na vytvoření školského portálu, na základě jehož výsledků uzavřel Karlovarský kraj smlouvu s firmou CCA Group a.s., která se svým portálem Škola OnLine splňovala všechna požadovaná kritéria.

Od 1. 9. 2007 byl spuštěn projekt ve všech 27 školách. Nadále pokračuje komunikace s firmou ohledně nových návrhů a podnětů k fungování portálu.

III.2 Změny vzdělávací nabídky

Změny v síti středních škol byly doprovázeny rovněž některými změnami v oborové struktuře. Od září 2006 byla zahájena výuka v nových oborech vzdělání autotronik (Střední průmyslová škola Ostrov), mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení budov, výpočetní technika (Integrovaná střední škola Cheb). Nově byly do oborové struktury v kraji zařazeny také maturitní obory správce informačních systémů (Integrovaná střední škola Cheb), mechanik silnoproudých zařízení, mechanik tepelných zařízení (Střední odborná škola stavební Karlovy Vary), mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení budov, řízení jakosti ve strojírenství (Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov) a zahradnictví (Střední zemědělská škola Dalovice), geodézie – geodézie a informační technologie – aplikace osobních počítačů (Střední průmyslová škola Loket).

V měsíci září 2006 rada kraje rozhodla o zavedení dalších nových oborů vzdělání s cílem rozšířit oborovou strukturu v našem kraji a obohatit tak nabídku pro zájemce o vzdělávání ve středních školách. Z nich byly do rejstříku škol a školských zařízení zapsány elektronické počítačové systémy, zpracování dřeva (Integrovaná střední škola Cheb), technologie skla, užitá malba, užitá fotografie a média (Střední průmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary), řízení jakosti ve strojírenství (Střední průmyslová škola Ostrov), mechanik opravář (Střední odborné učiliště Toužim), umělecký truhlář (Střední odborná škola Kynšperk nad Ohří) a podnikání – nástavbové studium (Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov).

V říjnu 2007 rada kraje rozhodla o rozšíření oborové nabídky středních škol, a to o obory informatika v ekonomice (Gymnázium a střední odborná škola Aš), podnikání (Střední odborná škola logistická a střední odborné učiliště Dalovice), informační technologie – aplikace osobních počítačů (Střední průmyslová škola Ostrov a Střední odborná škola Kynšperk nad Ohří), lesní hospodářství (Střední lesnická škola Žlutice), podnikání a služby, provoz domácnosti (Střední škola živnostenská Sokolov), zdravotnický asistent a nutriční asistent (Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Karlovy Vary). Kromě toho od 1. 9. 2008 nově vzniká vyšší odborná škola při Střední zdravotnické škole Cheb s oborem vzdělání sociální práce. Dále pak budou reakreditovány obory vyšší odborné školy cestovní ruch a nutriční terapeut.

V oblasti vzdělávání a kvalifikace je potřebné rozvíjet celoživotní učení a usilovat o zvýšení vzdělanostní úrovně obyvatel v kraji. Vzhledem k tomu, že optimalizace středních škol je v podstatě dokončena, bude hlavním záměrem kraje v dalším období reflektovat požadavky trhu práce ve struktuře i obsahu vzdělávání. Vzdělávací nabídka by měla velmi blízce korespondovat s potřebami zaměstnavatelů a zaměstnavatelé by měly spolu se školami vyvíjet výrazný tlak na absolventy základních škol a jejich rodiče s cílem vzdělávat žáky v oborech uplatnitelných na trhu práce.

Je potřebné preferovat středoškolské obory s perspektivou vysoké míry flexibility jejich absolventů na trhu práce, s nízkou mírou kvalifikační migrace absolventů při přechodu na trh práce a modulárně koncipované vzdělávací programy.

Změny oborové struktury středoškolské vzdělávací nabídky budou prováděny s cílem zvýšit efektivitu a kvalitu vzdělávání a jeho relevanci vůči potřebám trhu práce a budoucích absolventů škol.

Socioekonomická a vzdělanostní struktura obyvatel v kraji vyžaduje, aby se rozvíjely obory, v nichž bude zajištěno vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Je nezbytné dbát na to, aby nebyla redukována nabídka oborů vzdělání pro tyto žáky. Kraj považuje za potřebné, aby zůstala zachována případně se rozšířila nabídka a dostupnost základního uměleckého a zájmového vzdělávání, zejména s ohledem na vytváření podmínek pro rozvoj osobnosti dětí a mládeže a pro efektivní prevenci sociálně patologických jevů.

IV. Financování školství v Karlovarském kraji

IV.1 Financování regionálního školství

Přímé neinvestiční výdaje

Karlovarskému kraji jsou poskytovány přímé neinvestiční výdaje z rozpočtové kapitoly 333-MŠMT, a to na zvláštní účet. Krajský úřad Karlovarského kraje prostřednictvím stanovených krajských normativů rozděljuje přímé neinvestiční výdaje právníkům osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení zřizovaných krajem, obcí. Objem prostředků na kraj vychází z počtu žáků (výkonů) věkové skupiny příslušné čtyřem úrovním vzdělávání (agregované normativy).

Porovnání výkonů v jednotlivých věkových kategoriích v Karlovarském kraji – skutečnost

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06	06/07
3-5 let	7 928	7 879	7 991	7 848	7 871	7 892
6-14 let	34 128	32 860	31 857	30 570	29 406	28 217
15-18 let	12 331	12 451	12 461	12 558	12 354	12 151
19-21 let	230	232	235	233	241	234
3-18 let v KZÚV	-	-	-	-	284	280
Celkem	54 617	53 422	52 544	51 209	50 156	48 774

V roce 2006 byla doplněna nová kategorie dítě, žák, student umístěný v krajských zařízeních ústavní výchovy – kategorie 3 – 18 let v KZÚV. Zavedením nového republikového normativu je umožněno krajům spravedlivější přidělování finančních prostředků na dětské domovy.

Věková kategorie - výkony	05/06	06/07	Změna za školní rok 06/07 k 05/06	
			absolutní	relativní %
3-5 let	7 871	7 892	+ 21	100,2
6-14 let	29 406	28 217	- 1 189	95,9
15-18 let	12 354	12 151	- 203	98,4
19-21 let	241	234	- 7	97,1
3-18 let v KZÚV	284	280	- 4	98,6
Celkem	50 156	48 774	- 1 382	97,2

Porovnání změn výkonů krajských a obecních škol v jednotlivých věkových kategoriích

Věková kategorie - výkony	01/02	06/07	Změna za školní rok 01/02 k 06/07	
			absolutní	relativní %
3-5 let	7 928	7 892	- 36	99,54
6-14 let	34 128	28 217	- 5 911	82,68
15-18 let	12 331	12 151	- 180	98,54
19-21 let	230	234	+ 4	101,74
3-18 let v KZÚV		280	+ 280	x
Celkem	54 617	48 774	- 5 843	89,30

Hodnoty agregovaných normativů jsou MŠMT stanoveny v souladu s reformou veřejných financí tj. snížení limitu počtu zaměstnanců regionálního školství a vyhodnocení rozdílu mezi jednotlivými kraji.

Rozpočet přidělených přímých neinvestičních výdajů regionálního školství Karlovarského kraje

rok	krajské	obecní	soukromé	RgŠ KK celkem
2003	690 877 356	1 098 952 244	46 700 000	1 836 530 000
2004	714 694 250	1 139 991 750	50 677 000	1 905 633 000
2005	730 838 500	1 173 339 500	56 648 000	1 960 826 000
2006	777 642 552	1 293 430 448	61 331 000	2 132 404 000
2007	804 104 157	1 355 989 843	66 024 000	2 226 118 000

údaje v Kč

Soukromým školám jsou prostředky přidělovány prostřednictvím normativů, které každoročně stanovuje MŠMT. Objem prostředků v následujících letech bude stanoven MŠMT podle obecně platných principů v závislosti na počtu dětí v jednotlivých věkových skupinách. Karlovarskému kraji jsou vedle přímých neinvestičních výdajů přidělovány účelové finanční prostředky.

V roce 2006 a 2007 v Karlovarském kraji byly účelově podpořeny například následující rozvojové programy.

Přehled účelově přidělených finančních prostředků v letech 2006 - 2007

Název programu	MŠMT		KK	
	2006	2007	2006	2007
Program sociální prevence a prevence kriminality	200	203	40	123
Program protidrogové politiky	200	203	0	74
Státní informační politika ve vzdělávání - investice	895	0	0	0
Státní informační politika ve vzdělávání - neinvestice	15 618	2 046	0	0
SIPVZ - Projekty škol - investice	823	0	49	0
SIPVZ - Projekty škol - neinvestice	4 956	0	1 355	399
Program podpory projektů integrace příslušníků romské komunity	143	31	0	0

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje 2008

Odstraňování disproportioní ve vzdělávací nabídce krajů – nákup učebních pomůcek	1 000	889	0	0
Soutěže	799	822	352	382
Program zpřístupnění DVPP málotřídním školám	210	201	0	0
Podpora zvýšení počtu vyučovacích hodin v oborech vzdělání gymnázií	96	4 066	0	0
Příprava dětí azylantů a dětí cizinců	54	51	0	0
Financování asistentů pedagogů pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním	2 915	2 708	0	0
Financování asistentů pedagoga pro žáky se zdravotním znevýhodněním - soukromé školy	0	136	0	0
Podpora výuky méně vyučovaných jazyků pro období leden až prosinec 2007	60	205	0	0
Kompenzační pomůcky - neinvestice	533	541	0	0
Kompenzační pomůcky - investice	468	547	0	0
Program EVVO pro školy	0	328	0	0
Program DVPP v souvislosti se zavedením nové maturitní zkoušky	0	323	0	0

údaje v tis. Kč

Provozní neinvestiční výdaje a investiční výdaje

Neinvestiční výdaje na pokrytí provozních a investičních výdajů jsou příspěvkovým organizacím zřizovaným Karlovarským krajem přidělovány z rozpočtu Karlovarského kraje.

Přehled přidělených provozních a investičních výdajů z rozpočtu Karlovarského kraje

Školy a školská zařízení	2005		2006		2007	
	provozní výdaje	investiční výdaje	provozní výdaje	investiční výdaje	provozní výdaje	investiční výdaje
ZŠ	6 482 690	387 000	6 322 400	310 000	6 585 000	254 000
SŠ	130 678 060	29 152 000	146 203 902	45 229 698	150 006 553	47 393 439
DD	19 005 570	652 000	21 492 422	12 083 334	21 017 562	250 000
DM	5 713 000	1 180 000	6 083 300	450 000	6 744 000	0
ZUŠ	628 000	24 000	985 526	91 000	1 135 000	132 000
DDM	2 086 760	20 000	1 004 500	0	1 112 000	0
PPP	1 543 920	0	1 648 700	42 000	1 662 000	40 000
Ostatní školská zařízení	4 872 000	0	1 364 200	0	1 397 000	0
Celkem	171 010 000	31 415 000	185 104 950	58 206 302	189 659 115	48 074 439

údaje v Kč

Návrh rozpočtového výhledu výdajů Karlovarského kraje na 2008 – 2011

Odbor školství, mládeže a tělovýchovy	Schválený rozpočet 2007	Schválený rozpočet 2008	Návrh rozpočtu 2009	Návrh rozpočtu 2010	Návrh rozpočtu 2011
Výdaje celkem	239 384	248 330	254 450	260 749	268 482
Běžné výdaje	19 794	20 180	20 583	20 995	21 643
Kapitálové výdaje	600	600	600	600	600
Příspěvkové organizace (včetně kapitálových. výdajů)	219 000	227 550	233 267	239 154	246 239

údaje v tis. Kč

Odboru školství, mládeže a tělovýchovy je přiděleno kolem cca 12 % z celkového schváleného rozpočtu Karlovarského kraje.

Orientační výhled přímých neinvestičních výdajů regionálního školství Karlovarského kraje v letech 2006 - 2009 bez soukromého školství

Věková skupina		2006	2007	2008	2009
		Skutečnost		Výhled	
3-5 let	NIV celkem	271 376	285 556	298 578	310 521
	výkony	7 871	7 892	8 163	8 295
6-14 let	NIV celkem	1 114 694	1 172 222	1 219 110	1 267 874
	výkony	29 406	28 217	27 050	26 862
15-18 let	NIV celkem	598 106	616 967	638 559	664 101
	výkony	12 354	12 151	12 433	12 500
19-21 let	NIV celkem	10 085	10 274	12 103	12 587
	výkony	241	234	270	270
3 – 18 let v KZÚV	NIV celkem	50 436	52 192	54 279	56 450
	výkony	284	280	284	285
Celkem	NIV celkem	2 044 697	2 137 211	2 222 629	2 311 533
	výkony	50 156	48 774	48 200	48 212

údaje v tis. Kč

Roční jednotkové výdaje na žáka – skutečnost a orientační výhled

Věková skupina	Skutečnost		Výhled	
	2006	2007	2008	2009
3-5 let	34 478	36 183	37 992	39 131
6-14 let	37 908	41 542	43 620	44 929
15-18 let	48 413	50 775	53 212	54 808
19-21 let	41 846	43 905	44 825	46 170
3-18 let v KZÚV	177 592	186 402	193 858	199 673

údaje v Kč

Rozvojové programy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy přiděluje krajům vedle přímých neinvestičních výdajů i finanční prostředky účelové – tzv. rozvojové programy na zajištění částečné realizace koncepčních záměrů pro oblast regionálního školství.

Orientační návrh finančních nároků na rozvojové programy MŠMT - výhled

Název programu	2008	2009	2010
Program sociální prevence a prevence kriminality	205	205	205
Program protidrogové politiky	205	205	205
Program podpory projektů integrace příslušníků romské komunity	100	100	100
Soutěže a přehlídky v daném roce	1 000	1 000	1 000
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním	3 000	3 000	3 000
Program zpřístupnění DVPP málotřídním školám	210	210	210
Příprava dětí azylantů a dětí cizinců	55	55	55

údaje v tis. Kč

IV.2 Financování z prostředků Evropské unie

V plánovacím období 2007 - 2013 pro kraje se naskýtá možnost čerpání prostředků z Evropské unie a to v následujících operačních programech

- Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost – ESF
- Operační program Výzkum a vývoj pro inovace - ERDF
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost - ESF
- Operační program Životní prostředí – ERDF + FS
- Operační program Podnikání a inovace - ERDF
- Regionální operační program NUTS II Severozápad – ERDF

Programy přeshraniční spolupráce

- Cíl 3 – program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007 – 2013 - ERDF
- Program na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko - ERDF

Alokace prostředků na provádění globálních grantů v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

V Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - MŠMT alokovalo pro Karlovarský kraj níže uvedené finanční prostředky na provádění globálních grantů v jednotlivých oblastech podpory:

1. oblast podpory 1.1 - Zvyšování kvality ve vzdělávání
 2. oblast podpory 1.2 - Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 3. oblast podpory 1.3 - Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
 4. oblast podpory 3.2 - Podpora nabídky dalšího vzdělávání
-
1. Celková alokace na provádění globálního grantu v oblasti podpory 1.1 v OP VK činí 7 541 412 EUR na období 2007-2013, z toho výše podílu hrazeného z ESF činí 6 410 200 EUR a výše podílu národního financování hrazeného z rozpočtové kapitoly 333 - MŠMT činí 1 131 212 EUR.
 2. Celková alokace na provádění globálního grantu v oblasti podpory 1.2 v OP VK činí 2 742 332 EUR na období 2007-2013, z toho výše podílu hrazeného z ESF činí 2 330 982 EUR a výše podílu národního financování hrazeného z rozpočtové kapitoly 333 - MŠMT činí 411 350 EUR.
 3. Celková alokace na provádění globálního grantu v oblasti podpory 1.3 v OP VK činí 3 427 914 EUR na období 2007-2013, z toho výše podílu hrazeného z ESF činí 2 913 727 EUR a výše podílu národního financování hrazeného z rozpočtové kapitoly 333 - MŠMT činí 514 187 EUR.
 4. Celková alokace na provádění globálního grantu v oblasti podpory 3.2 v OP VK činí 4 810 312 EUR na období 2007-2013, z toho výše podílu hrazeného z ESF činí 4 088 765 EUR a výše podílu národního financování hrazeného z rozpočtové kapitoly 333 - MŠMT činí 721 547 EUR.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Návrh požadavků - projekty Evropské unie - rozpočtový výhled na období 2008 - 2010

Název projektu	2008	2009	2010	OP
GG - Zvyšování kvality ve vzdělávání v Karlovarském kraji	10 251	33 468	44 351	OP VK
GG - Rovné příležitosti ve vzdělávání v Karlovarském kraji	3 732	12 173	16 121	OP VK
GG - Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení v Karlovarském kraji	4 665	15 216	20 158	OP VK
GG - Rozvoj dalšího vzdělávání v Karlovarském kraji	5 000	20 000	30 000	OP VK
Celkem	23 648	80 857	110 630	

údaje v tis. Kč

Regionální operační program NUTS II Severozápad

Návrh požadavků Regionálního operačního programu - NUTS II Severozápad rozpočtový výhled na období 2008 - 2010

Název projektů zařazených v Programu rozvoje Karlovarského kraje – Akční plán	2008	2009	2010	OP
Rekonstrukce a dostavba Prvního českého gymnázia v Karlových Varech II. etapa - přestavba západního křídla	70 000			NUTS II: severozápad ROP
Centrum technického vzdělávání Ostrov			330 000	NUTS II: severozápad ROP
Revitalizace Centra vzdělávání ISŠTE Sokolov“		300 000		NUTS II: severozápad ROP
Celkem	70 000	300 000	330 000	700 000
přímý dopad na rozpočet KK ve výši 15% údaje v tis. Kč	10 500	45 000	49 500	

Operační program Životní prostředí

Návrh požadavků - Operační program Životní prostředí – prioritní osa č. 3 v plánovacím období 2008 - 2013

Celkem předpokládané prostředky	celkem v tis. Kč	379 500
	10% podíl Karlovarského kraje v tis. Kč	37 950

Cíl 3 – program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007 – 2013 - ERDF

V rámci tohoto OP budou v oblasti vzdělávání podporovány projekty pro rozvoj přeshraničních sociálních a vzdělávacích činností vedoucích ke společnému rozvoji a využívání lidských zdrojů.

Cílem podporovaných projektů je zajištění trvale udržitelného hospodářského a sociálního rozvoje česko-bavorské příhraniční oblasti, kterého bude dosaženo prostřednictvím zlepšení konkurenceschopnosti ve všech hospodářských oblastech. Půjde o zlepšení sociální soudržnosti a sociální integrace prostřednictvím podpory kultury, zdravotnictví a sociální péče, civilní ochrany a ochrany proti katastrofám a podpory a rozvoje sítí.

Podporovány budou projekty napomáhající zejména rozvoji a realizaci vzdělávacích opatření a vzdělávacích kurzů pro zvyšování kvalifikace, rekvalifikace (např. v oblasti služeb, řemesla, obchodu, cestovního ruchu, informačních a komunikačních technologií, zdravotnictví či životního prostředí), další vzdělávání a přípravu na zaměstnání.

Podporovány také budou projekty umožňující spolupráci při integraci, při návratu skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením na trh práce. Projekty podporující společné

využívání existujících zařízení či infrastruktury pro profesní vzdělávání (např. odborných učilišť, průmyslových škol a škol technického zaměření, apod.).

Dále budou podporovány projekty zaměřené na jazykové vzdělávání, projekty podporující vytváření vícejazyčných učebních materiálů, vývoj společných učebních plánů, vzdělávacích a kvalifikačních programů, metodických materiálů, e-learningu, projekty podporující výměnu informací v oblasti výchovy a vzdělávání například formou seminářů, konferencí, veletrhů, projekty podporující výměny žáků, studentů, učitelů a vědeckých pracovníků, realizaci společné výuky. V neposlední řadě budou podporovány projekty na výstavbu, zřizování či modernizace a rekonstrukce přeshraničních vzdělávacích center.

V předchozím dotačním období byl v rámci Operačního programu Interreg IIIA Česká republika – Bavorsko realizován projekt *„Společná výuka zdravotního personálu v regionu Euregio Egrensis“* Střední zdravotnické školy Cheb.

Program na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko - ERDF

V rámci tohoto OP budou v oblasti vzdělávání podporovány projekty pro rozvoj přeshraničních sociálních a vzdělávacích činností vedoucích ke společnému rozvoji a využívání lidských zdrojů.

Podporovány budou inovační procesy v denních dětských zařízeních (jesle, předškolní zařízení a školní družiny), a to především formou výměn personálu a stážemi pedagogů, společnou jazykovou výukou pedagogů, setkávání dětí a rodičů za účelem odbourávání předsudků a rozvoje jazykových znalostí. Bude možné zřizování, sanace a modernizace dětských zařízení, která budou navštěvovat děti z obou stran hranice.

Podporována bude přeshraniční spolupráce škol, vytváření školních partnerství a vytváření sítí včetně s tím spojených infrastrukturních opatření. Dále budou podporovány iniciativy k interkulturnímu učení, vývoj a realizace společných výukových a studijních materiálů. Podporovány budou rovněž společná opatření pro integraci a rovné šance znevýhodněných skupin obyvatelstva. Prostřednictvím integračních projektů budou lidé s postižením zapojováni do trhu práce.

V oblasti podpory mládeže budou využívány investice v zařízeních pro mládež a pro volný čas, mimoškolní vzdělávání a poradenství. Jedná se o projekty práce s mládeží, zejména přeshraniční mimoškolní vzdělávání mládeže, setkávání ve volném čase, sociální práce s mladými a předcházení sociálním rizikům.

V roce 2004 bylo v rámci Operačního programu Interreg IIIA Česká republika – Sasko zrekonstruováno sportovní hřiště při Základní škole v obci Luby u Chebu.

Závěr

Dlouhodobý záměr stanovil do dalšího období nové strategické cíle, které by měly významně ovlivnit kvalitu vzdělávání. Jedním ze zásadních strategických cílů, kterým je nezbytné se zabývat, je zejména zlepšení vzdělanosti a vzdělanostní struktury obyvatel kraje. Tento dokument otevírá prostor pro zpracování projektů zaměřených na jednotlivé priority kraje, jejichž naplňováním budou uskutečňovány cíle, které si kraj k rozvoji vzdělávání určil.

Nový způsob vzdělávání by měl přispět k získání vysoké míry uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce tak, aby mohli úspěšně napomáhat zavádění inovací a ekonomickému růstu. Změny v průchodnosti vzdělávací soustavy by měly pozitivně ovlivnit úspěšné dokončování studia doloženého výstupním certifikátem a tím i zlepšit přechod absolventů na trh práce. Tyto změny zajistí ovlivní i zájem většiny absolventů škol a dalších občanů kraje o celoživotní vzdělávání.

Koncepčních cílů může být dosaženo pouze za předpokladu, že budou zohledňovány nejen při jejich formulování a realizaci strategických záměrů, ale rovněž při operativním řízení a rozhodování na úrovni kraje, obcí a jednotlivých vzdělávacích či výchovných institucí. Strategické záměry a návazná opatření proto nemohou mít charakter výlučně direktivní, ale musí plnit především motivační funkci, tj. ovlivňovat žádoucím směrem chování a rozhodování jednotlivých zainteresovaných stran.